

**Kronika
obce Staré Hamry 2**

Obecní kronika Staré Hamry

Roky: 1939-1942.

Pamětní zápisy vládního komisaře

Kronika má 100 stran z toho s textem 89 stran

Poznámka přepisovatele této kroniky

Tento 2. díl kroniky Starých Hamer, z celkových 4. dílů¹, jsem přepsal z originálu uloženého v Zemském archivu v Opavě (dále ZAO), fond Archiv obce Staré Hamry, NAD 513, inventární číslo 21, který je dostupný na webu ZAO [ZDE](#), pokud možno co nejvěrněji. Originál je psaný dvojjazyčně, levá půlka stránky v němčině, pravá stránka v češtině. Originál je, z důvodů autoru opisu neznámých, neúplný, končí nedokončeným rokem 1942. Autor opisu se snažil o maximální věrnost originálu, odlišně postupoval jjev v těchto případech:

1. Je jiné stránkování dokumentu s ohledem na jinou hustotu rukopisu originálu a tištěného textu tohoto přepisu. Pod nadpisy jednotlivých kapitol (let) jsem proto v závorce uvedl rozsah stran originálu, jichž se tato kapitola týká.
2. Z důvodu přehlednosti jsem kapitoly kroniky popisující jednotlivé roky a jejich "hlavní části" opatřil nadpisy a vytvořil z nich víceúrovňový obsah..
3. Některé texty majících charakter tabulek, jsem soustředil do skutečných tabulek.
4. V závěru přepisu kroniky jsem uvedl jmenný rejstřík osob a seznam literatury a dokumentů týkajících se Starých Hamer, které většinou lze najít na internetu.
5. Taktéž jsem v některých případech upravil pravopis slov v souladu s novou gramatikou, slovosled jsem většinou nechal beze změny.
6. Text jsem pro orientaci čtenáře doplnil o poznámky tzv. pod čarou, vč. případných odkazů na internet.
7. Pokud jsou v textu uvedena popisná čísla tak jsou to čísla platná v letech 1805 - 1972 (přesněji do února 1973).
8. Převodní tabulky mezi popisnými čísly platnými mezi léty 1805 - 1973 a popisným čísly obytných staveb platnými po 28. 2. 1973 je zde - viz [Web](#) a evidenčními čísly dočasných staveb (chat apod.) platnými po 23. 3. 1973 je zde - viz [Web](#).
9. Lokalizace čísel popisných starých i nových je zřejmá z mapy evidence nemovitostí (MEN) upravené autorem opisu a dostupné ke stažení na adrese [Web](#).
10. Pro zájemce o podrobnější informace o historii Starých Hamer a frýdeckého panství popř. i zájemce o rodokmeny zpracoval autor opisu seznam dokumentů zvaný "Zdroj dat veřejné.pdf" dostupný na internetu na adrese [Web](#). Některé z těchto dokumentů opsál a zpřístupnil na svém webu na adrese [Web](#), z něhož lze tyto opsané dokumenty stáhnout. Stručný seznam nejdůležitějších dokumentů s odkazy na originály a opisy je uveden v příloze tohoto opisu kroniky.
11. Odkazy na webovské stránky jsou funkční, jen když je Váš počítač připojen na internet!
12. Aktuální stav opisu tohoto dokumentu naleznete na mém úložišti [Web](#), resp. na mých stránkách [Web](#).

Ing. Jan Jančura
Ostrava-Poruba,
email: jan.jancura44@gmail.cz
mobil: 606 247 453
poslední úprava: 27.11.2020 21:37

¹ Viz Příloha/Fondy/Archiv obce Staré Hamry a .../Místní národní výbor Staré Hamry.

Obsah

ROK 1939	7
ZŘÍZENÍ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA	7
PAŠERÁCI	7
KOMISAŘ STAROSTA.	7
VLÁDNÍ KOMISAŘ	8
ROZPUŠTĚNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA	8
ZIMA	8
NOVÝ MOST	8
ELEKTRIZACE OBCE	8
ŘÍŠSKÁ VLAJKA	8
ŽEBRÁCTVÍ	8
OSLAVA 50. NAROZENIN VŮDCE A ŘÍŠSKÉHO KANCLÉŘE ADOLFA HITLERA.	8
MOTOROVÁ STŘÍKAČKA	9
RODIČOVSKÉ SDRUŽENÍ	9
LÍSTKY NA MÝDLO	9
POVODEŇ	9
LÍSTEK PRO DOMÁCNOST	9
NÁRODNÍ SOURUČENSTVÍ	9
MLADÉ NÁRODNÍ SOURUČENSTVÍ	10
ŠKOLNÍ BUDOVY	10
LETNÍ HOSTÉ	10
NEÚRODA JEDLÝCH HUB A LESNÍCH PLODIN	10
NÁPISY NA BUDOVÁCH	10
VLAJKY NA OSLAVU VSTUPU NĚMECKÝCH ODDÍLŮ DO VARŠAVY.	10
ZÁVADNÉ OBRAZY V BUDOVÁCH	10
PODZIM	10
SBĚRNA PRO MÁSLA A VEJCE	11
SBĚRNA SYROVÉHO VEPŘOVÉHO SÁDLA	11
TABULKA ODEVZDÁNÍ MÁSLA V KG:	11
NEMOC	11
VÝROČNÍ ÚČET OBECNÍ ZA SPRÁVNÍ ROK 1939	11
POHYB OBYVATELSTVA	12
MASOPUST	12
VZDĚLÁNÍ A PŘEDNÁŠKY	12
BLÍZKÉ HRANICE SLOVENSKÉ REPUBLIKY	13
MARIÁNSKÝ KOSTEL NA HOŘE GRUNI V ROCE 1939	13
ROK 1940	13
ZIMA	14
ODBĚRNÉ POUKÁZKY NA OBUV	14
MLÉČNÉ SEŠITY	14
LÍSTEK NA VEJCE	14
ELEKTRIZACE	14
KATOLICKÁ CHARITA	15
PRVNÍ VÝROČÍ PROTEKTORÁTU	15
LETNÍ ČAS	15
KMENOVÁ PŘIHLÁŠKA NA ODBĚR PALIVA	15
OSLAVA NAROZENIN VŮDCE	15
ÚMRTÍ	16
KURS NĚMČINY	16

VŠEOBECNÉ OBČANSKÉ LEGITIMACE	16
SVĚCENÍ HASIČSKÉ MOTOROVÉ STŘÍKAČKY	16
OPRAVA OBECNÍCH CEST	17
PLOMBOVÁNÍ ŽEREN	17
OVOCE A LESNÍ PLODINY	17
ZATEMNĚNÍ	17
ZRUŠENÍ CELNÍ HRANICE	17
REKVÍROVÁNÍ DOBYTKA	17
ODEVZDÁNÍ OBILÍ	17
POHYB OBYVATELSTVA	18
DEHTOVÁNÍ SILNICE	18
EPIDEMICKÉ NEMOCI	18
ROČNÍ POČASÍ	18
ZAMĚSTNÁNÍ	18
VÝROČNÍ ÚČET OBECNÍ ZA SPRÁVNÍ ROK 1940	19
POKRAČOVÁNÍ ELEKTRIZACE	20
POVODEŇ	20
NOVÝ OKRESNÍ MOST U "MÝTA"	20
REGULACE POTOKA ŠEPETNÝ	20
MZDA LESNÍCH DĚLNÍKŮ	20
OBSAZENÍ LESNÍHO ÚŘADU V DOLNÍCH STARÝCH HAMRECH	21
DĚTI Z NĚMECKÉ ŘÍŠE	21
NĚMECKÝ ČERVENÉ KŘÍŽ	21
ROK 1941	21
ZIMA	21
USTANOVENÍ MLÉČNÝCH KOMISÍ	21
ODEVZDÁNÍ VEPŘOVÉHO SÁDLA	21
NEDOSTATEK KONÍ	21
HOSPODÁŘSKÁ PŘEDNÁŠKA	22
VALNÁ HROMADA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	22
ŽIDÉ	22
DRUHÉ VÝROČÍ ZŘÍZENÍ PROTEKTORÁTU	22
SBÍRKA NA NĚMECKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ	22
ZAVEDENÍ LETNÍHO ČASU	22
PŘELOŽENÍ PLOTU	23
OHLÉDATEL DOBYTKA	23
OZDOBENÍ ŠKOLNÍCH BUDOV VLAJKAMI	23
POVINNÝ SBĚR KOVŮ A PAPIRU	23
POVINNÝ SBĚR KOSTÍ	23
OBYVATELSTVO DLE ODBĚRNÍCH LÍSTKŮ	23
KONTINGENT DOBYTKA	23
KONTINGENT BRAMBOR	23
ZÁKAZ PŘIJÍMATI ŽIDOVSKÉ ŽÁKY	23
LÉČIVÉ BYLINY	24
PRÁVNÍ POSTAVENÍ ŽIDŮ VE VEŘEJNÉM ŽIVOTĚ	24
NĚMECKÉ NÁPISY A RAZÍTKA	24
SBĚR KAŠTANŮ A KOPŘIV	24
TŘETÍ LÍSTEK NA ODĚV	24
POVINNÁ DODÁVKA SELSKÉHO MÁSLA	24
LÍSTEK NA TABÁK	24
SKOČNÉ	24
HOSPODAŘENÍ MLÉKEM	25

Sběrny na máslo	25
Neštěstí	25
Policejní přihlášky	25
Nová místní školní rada	26
Místní dobytčí komise	26
Obilní komise	26
Odevzdání brambor	26
Úmrtí	26
Hospodářská kontrola	27
Elektrizace - pokračování	27
Regulování trhu s dobytkem	27
Odevzdaný dobytek. Regulovaný trh	27
Počet poraženého dobytka místními řezníky v kusech	27
Obecní výkaz zvláštního soupisu hospodářského zvířectva	28
Pracovní knížka	28
Pohyb obyvatelstva	28
Zdražení cukru	28
Zvýšení cen tabáku	28
Stažení některých mincí	28
Hlášení zásob obilí	28
Klasifikace krav	28
Kurz vedení statkových archů	29
Roční počasí	29
Katolická charita	29
Nový kříž na hřbitově	29
Trhy	29
Výroční účet obecní za správní rok 1941	29
ROK 1942	30
Nové korunové mince	31
Přeprava lyží vlakem zastavena	31
Nová úprava povinné dodávky vajec	31
Sbírka zimních potřeb	31
Zákaz výdeje vepřového masa židům	31
Židé vyloučení s odběru novin	31
Zvýšení setového množství	32
Statkové archy a pomocné knížky ke statkovému archu	32
Bramborová sadba proti rakovině	32
Stažení říšských měděných mincí	32
Den výrobní bitvy	32
Chov koz	32
Moření osiva	32
Sbírání odpadků	32
Dodávkové povinnosti sádla při domácích porážkách vepřů	32
Plemenní býci	33
Spotřeba elektřiny u odběratelů	33
Povinná dodávka cibule a česneku	33
Oslava narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera.	33
Protižidovská výstava	33
Hubení plevelů podle plánu	33
Obergruppenführer Reinhard Heydrich zemřel na následky vražedného útoku	33
Nové 500 K a 10 papírové koruny	34
Nejvyšší ceny sena a slámy	34

DÁVKY NA VYSTAVOVÁNÍ LÍSTKŮ O OCENĚNÍ A OSVĚDČENÍ O NUTNÉ POTŘEBĚ	34
POLNÍ KÁZÁNÍ	34
LEPŠÍ CHLÉB	34
OMEZENÍ CHOVU HUS A KACHEN	34
OBECNÍ DÁVKA ZE HRY V KARTY, DOMINA, NA KULEČNÍKU A V KUŽELKY.	34
OBECNÍ DÁVKA ZE PSŮ	34
OČKOVÁNÍ PROTI ZÁŠKRTU	35
ODEVZDÁNÍ NASBÍRANÝCH PECEK	35
SBÍRKA BUKVIC	35
SBÍRKA PLANÝCH KAŠTANŮ	35
SBÍRKA STARÉHO ŽELEZA	35
VYHUBENÍ BĚLÁSKA	35
VÝŽIVA TELAT NA PORÁŽKU	35
TŘETÍ VÝROČÍ ZŘÍZENÍ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA	35
ODVODŇOVACÍ DRUŽSTVO	35
ÚSPĚCH SALAŠNICTVÍ NA HOŘE GRUNI	35
VYSTĚHOVÁNÍ ŽIDŮ	36
REVIZE STÁTNÍCH A SELSKÝCH HRANIC	36
NĚMECKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ	36
KOSTELNÍ ROZPOČET ŘÍM. KAT. CÍRKVE PRO ROK 1942.	36
HOSPODAŘENÍ MLÉKEM	36
KONTINGENT DOBYTKA	37
KONTINGENT SENA	37
KONTINGENT BRAMBOR	37
SOUPIS HOSPODÁŘSKÉHO ZVÍŘECTVA KE DNI 3.12.1942	37
OBILNÍ SKLIZEŇ V ROCE 1942	37
PRACOVNÍ SÍLY PRO VELKONĚMECKOU ŘÍŠI	37
ROČNÍ POČASÍ	37
ZDRAVOTNÍ STAV OBYVATELSTVA	38
SETÍ ŘEPKY. NOVÁ PLODINA	38
ZÁKAZ STAVEB	38
ZÁBAVY	38
ODEVZDÁNÍ ZVONŮ	38
ZALESŇOVÁNÍ POZEMKŮ, KTERÉ NEJSOU PLNĚ VÝNOSNÉ	38
PŘÍLOHY	39
SEZNAM LITERATURY	39
REJSTŘÍK	45

ROK 1939

(1-22)

Zřízení protektorátu Čechy a Morava

16. března 1939 podepsal vůdce a říšský kancléř Adolf Hitler na pražském hradě výnos o zřízení protektorátu Čechy a Morava, kterým obě země, které již tisíc let k životnímu prostoru německého národa náležely, zase říši vráceny byly.

Vůdce a říšský kancléř Adolf Hitler jmenoval říšského ministra Konstantina svob. pána Neuratha říšským protektorem v Čechách a na Moravě s úředním sídlem v Praze na hradě.

Zákonným platidlem v Čechách a na Moravě stanovena říšská Marka a vedle ní, až na další, koruna. Směnný kurz 1 RM = 10 K.

Dne 16. března 1939 večer učinil projev do rozhlasu státní president Dr. Hácha "Doufám, že i v novém státoprávním poměru může český národ dosáhnout úspěchu...".

V noci ze 14. na 15. března obsadilo říšské vojsko Mor. Ostravu a Friedberg (Místek) a během 15. III. vstoupilo všemi směry na ostatní Moravu a do Čech.

Také naší horskou obec Staré Hamry projelo říšské vojsko po celý týden na Slovensko.

Nedaleko slovenské hranice od Bílého kříže až po Bumbálku v sousední obci Ostravice byly obsazeny německými a českými, na druhé straně slovenskými celníky.

Obchod se Slovenskem úplně přestal.

Pašeráci

Najednou začalo pašování různého zboží, jako koní, dobytka, vepřů, vajec, slaniny, mouky, líhu na pálení a jiného.

Mnoho pašeráků, ponejvíce řezníků a obchodníků s dobytkem bylo pochyťáno, zboží odebráno a pokutováno.

Když Koruna na Slovensku přestala co platidlo, bylo také pašování zastaveno.

Komisař starosta.

Od 1939² byl ve zdejší obci ustanoven za komisaře starostu pan Božoň Čeněk, státní lesník, bydlící v Dolních Starých Hamrech. Dosavadnímu starostovi Krasulovi Ondřeji byly odebrány obecní razítka, veškeré obecní dokumenty, obecní pokladna a jiné. Nová obecní kancelář byla zřízena v hotelu pana Josefa Kurečky na Mýtě. Od té doby se tam úřaduje.

Ježto veškerá obecní agenda silně vzrostla, byl nucen komisař starosta zaříditi o rozmnožení kancelářského personálu.

Okresní komisař Čeněk Božoň narodil se 18. května 1891 ve Frýdku, řím. kat., ženatý, zaměstnáním nadlesní u protektorátní lesní správy v Dolních Starých Hamrech.

Nadlesní Čeněk Božoň byl ustanoven jako komisař - starosta v obci Staré Hamry dne 21. března 1939 zplnomocněncem říšské branné moci plukovníkem Maternem.

² Přesnější datum není v originále kroniky uvedeno.

Vládní komisař

Obecní komisař Čeněk Božoň Božoň Čeněk byl výnosem 1006/20/I ze dne 11. července 1940 jmenován vládním komisařem pro obec Staré Hamry.

Rozpuštění obecního zastupitelstva

Výnosem zemského úřadu v Brně čísl. 11.541/II-2 ze 13. června 1940 na základě §96 Slezské obecní ústavy bylo obecní zastupitelstvo obce Starých Hamer rozpuštěno.

Zima

Letošní zima byla dlouhá a krutá. Trvala ve zdejších horách celých 6 měsíců. Pro dlouhé a kruté mrazy protopilo se mnoho uhlí a dřeva. Silnými mrazy trpěla také školní docházka.

Nemajetné rodiny měly nedostatek topiva. Ve špatných sklepech promrzlo mnoho brambor. Také mnoho lesní zvěře pomrzlo.

Majitelé ovocných zahrad s obavou sledovali, že jim pomrznou ovocné stromy. Také zajíci způsobili mnoho škod. Sněhu bylo velmi mnoho, takže nebylo vidět plotů. Aby doprava na okresní silnici nebyla pro spousty sněhu přerušena musela být okresní silnice 7 krátě sněžným pluhem přeorána.

Dříví z lesů bylo všechno svezeno.

Nový most

V Šancích jest starý dřevěný most na okresní silnici přes řeku Ostravici, který byl již pro těžké nákladní vozy nebezpečný. Proto byl nedaleko zbudován nový, železobetonový most. Také se v těchto místech vyrovnalo a zbuodovalo kus okresní silnice.

Elektrizace obce

Na jaře toho roku započala Moravsko-slezská elektrárna s vypracováním plánů a nákladů na elektrifikaci části obce Starých Hamer a Horních Starých Hamer. Trať byla vyměřena a transformátor byl vytyčen na pozemku paní Hrazdilové Matildy, vedle zámečnické dílny pana Milaty Bedřicha.

Říšská vlajka

Dne 24. března 1939 zakoupila místní školní rada pro zdejší školy obce říšskou vlajku za účelem úředně nařízeného vyvěšování.

Žebráctví

Potulování a žebrání cikánů ze Slovenska přestalo, protože bez pasu nemohli překračovat hranice. Hranice jsou finanční stráží hustě obsazeny. Zdejšímu obyvatelstvu se zákazem těchto potulek velmi ulehčilo.

Oslava 50. narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera.

20. dubna 1939 byla na zdejších školách uspořádána oslava 50. narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera.

Říšská vlajka a vlajka Protektorátu byla ve zdejší obci na všech státních a veřejných budovách vztyčena od 8. hod. ranní do 10 hod. večerní.

Na každé škole shromáždilo se žactvo s učitelským sborem v jedné učebně dohromady. Správce školy měl přednášku o životě říšského kancléře, jakož i o významu jeho 50. narozenin.

Tento den byl po oslavě pro školní mládež volný.

Motorová stříkačka

V měsíci květnu pořídil zdejší sbor dobrovolných hasičů novou motorovou stříkačku za obnos 32 500 K. Stará ruční stříkačka nevyhovovala již ve zdejším horském terénu.

K zakoupení motorové stříkačky přispěli zdejší občané, některé spolky a zdejší peněžní ústavy většími dary. Také zdejší obce Staré Hamry přispěla na přímělu pána komisaře - starosty Božoňa Čeňka obnosem 5 000 K. Na zaplacení stříkačky nezáleželo žádného dluhu.

Všem dárcům se vzdávají nejsrdečnější díky.

Na motorové stříkačce byl ihned pořízen dvojjazyčný nápis.

Rodičovské sdružení

21. května 1939 bylo při všech zdejších školách ustanoveno rodičovské sdružení za velmi četné účasti zdejších rodičů.

Při každé škole byl zřízen výbor rodičovského sdružení, jako předseda, jednatel a pokladník.

Rodičovské sdružení za účel nejchudší školní mládeži peněžitými prostředky, potravinami a oděvem dle možnosti podporovat.

Lístky na mýdlo

Protože zámožnější obyvatelstvo za každou cenu zásoby mýdla nakupovalo a chudší vrstvy obyvatelstva skoro žádné mýdlo zakoupiti nemohlo, usneslo se Ministerstvo průmyslu, obchodu a živnosti vydávat lístky na mýdlo.

Ve zdejší obci vydávaly se první lístky dne 15. dubna 1939.

Povodeň

Dne 28. a 29. června lilo za prudkého větru bez přestání ve dne i v noci. Tak povstala veliká povodeň, která na rolích a loukách zdejších hospodářů nadělala mnoho škody, zvláště u těch, kteří mají své usedlosti na březích řeky Ostravice (Duží, Altmann, Zápalka č.p. 151, Duda č.p. 24, Mohelník č.p. 183 a jiní v Dolních Starých Hamrech. Horské potoky poškodily lesní cesty a odnesly mnoho mostů.

Také mnoho dříví bylo odplaveno, takže lesní správy utrpěly velikou hospodářskou škodu.

Prudké větry způsobily v lesích mnoho vývrátů. V Černé, Ve Mlýně, v lesním revíru Horní Staré Hamry bylo na jednom místě 1200 vývrátů.

Lístek pro domácnost

V červenci provedl se soupis lístků pro domácnost, které potřebné jsou pro kontrolu a výdej různých potravinových lístků. Celá obec se rozdělila na 4 výdejny: Hamrovce, Řečice, Gruň a Horní Staré Hamry. V každé výdejně byl ustanoven komisař.

Veškeré pomocné práce muselo provést učitelstvo. První potravinové lístky se vydávaly 24. září.

Národní souručenství

2. dubna shromáždil se větší počet starohamerských občanů, aby ve zdejší obci připravili výbor Národního souručenství.

23. dubna se provedl soupis přihlášek a na to zvolen následující výbor:

Vedoucí: Duda Antonín, správce pily,

Jednatel: Kabelka Jan, učitel,

Pokladník: Bartulec Jan, listonoš.

Mladé národní souručenství

Dne 31. května ustanovil se ve zdejší obci výbor Mladého národního souručenství.

Náčelník: Kurečka František, obchodní příručí,

Jednatel: Velička Antonín, praktikant,

Pokladník: Gromnica František, Železniční zřízenec.

Školní budovy

O prázdninách nadehtovala se střecha školy v Hamrovicích a okolo školní zahrady byl postaven nový drátěný plot. Náklad 6 000 K.

Ve škole v Horních Starých Hamrech byla ve 2 třídách položena nová podlaha, všechny okna opraveny a natřeny.

Také v ostatních školních budovách se provedly menší opravy.

Letní hosté

Letošního léta byla zde veliká návštěva letních hostů zvláště z Prahy, Brna a Ostravska. Léto bylo krásné, teplé a každý mohl se u nás dobře zotavit.

Neúroda jedlých hub a lesních plodin

Již mnoho roků nebyla taková neúroda jedlých hub jako letošního léta. Také nebylo žádných borůvek, poněvadž borůvkové květy na jaře zmrzly. Chudé obyvatelstvo utrpělo velikou hospodářskou škodu.

Nápisy na budovách

Během léta pořídily se na všech státních, veřejných a soukromých budovách německo-české nápisy. Také uvnitř budov byly všude dvojjazyčné nápisy uvedeny.

To samé se provedlo na okresní silnici a na všech lesních cestách a chodnících.

Vlajky na oslavu vstupu německých oddílů do Varšavy.

Na všech státních a veřejných budovách v Protektorátu Čechy a Morava byly vyvěšeny vlajky Protektorátu spolu s vlajkami s hákovým křížem.

Vlajky zůstanou vyvěšeny po dobu 7 dnů.

Závadné obrazy v budovách

Na základě výnosu ministerstva ze dne 29. září 1939 nařizuje pán říšský protektor v Čechách a na Moravě, aby byly ihned odstraněny závadné obrazy, jak ve státních i v jiných budovách.

Podzim

Úroda brambor byla celkem dobrá. Ovsy a ječmeny sypaly dobře. Ovoce bylo prostřední množství.

Začátkem října napadl sníh, který sice vytál, ale celý říjen byl tak studený a mokrá, že pro velikou zimu se již nemohl v měsíci říjnu dobytek pásati.

Pro sních nemohlo se pro dobytek také žádné stelivo nachystati.

Zemědělci prorokovali, že počátkem jara bude zase všeobecně píče scházeti. Orná půda nemohla se pro jarní nasazení dobře připravit.

Sběrna pro máslo a vejce

V prosinci 1939 byly zřízeny ve zdejší obci sběrný na máslo a vejce. Každý chovatel krav má vypočítáno, jaké množství másla musí týdně odevzdati.

Z jedné slepice se má odevzdati 60 vajec. Byli ustanoveni máselní a mléční inspektoři, kteří dohlížejí na řádné odevzdávání másla a vajec.

Ve zdejší obci jsou následující sběrný: Panochová Marie, Zagurová:Anežka, Joklová Anna Budoucnost, Charbulák Karel a Kurečka Josef.

Cena 1 kg másla jest 31 K, cena za 1 kg vajec jest 15 K 20 h.

Každá změna krav a slepic musí se ihned u obecního úřadu ohlásiti.

Sběrna syrového vepřového sádla

Každý do provede domácí porážku, odevzdává sběrně tuku o 4 kg syrového vepřového sádla. Sběrna tuku jest u Dužího Aloise, řezníka č.p. 199.

Cena za 1 kg jest 16 K.

Z lístku na tuky budou ohlašujícím domácí porážku až do toho dne odděleny objednáční lístky a ústřižky opravňující k odběru vepřového sádla a umělých tuků.

Tabulka odevzdání másla v kg:

Počet dojnic	Počet osob v domácnosti									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0,65	0,45	0,25							
2	1,5	1,3	1,05	0,85	0,65	0,45	0,25			
3	2,35	2,1	1,9	1,7	1,5	1,3	1,05	0,85	0,65	0,45
4	3,15	2,95	2,75	2,55	2,35	2,10	1,9	1,7	1,5	1,3

Nemoc

Během roku nebylo mezi obyvatelstvem, mimo anginy, žádných nakažlivých nemocí.

Také děti byly vesměs zdravé.

Výroční účet obecní za správní rok 1939

Příjmy			Výdaje		
Položka	K	h	Položka	K	h
Ústřední správa	7 746	10	Výdaje z minulého roku	13 699	
Obecní jmění	70	75	Ústřední správa	26 430	65
Přirážky, dávky a příspěvky	178 577	70	Obecní jmění	20 646	90
Státní přiděly	9 597		Přirážky, dávky a příspěvky	1 816	45
Bezpečnost	4 500		Bezpečnost	17 471	80
Zdravotnictví	92	50	Komunikace	49 424	65

Sociální péče	50		Zemědělství	473	45
Školství	25		Sociální péče	33 938	30
Obecní zápůjčky dlouhodobé	32 626	20	Školství	42 848	25
Součet příjmů běžných	233 485	85	Dlouhodobé obecní zápůjčky	32 626	20
Příjmy průběžné	15 583	55	Součet	229 446	75
Úhrnem	282 316	85	Výdaje průběžné	20 583	55
			Úhrnem	263 729	30

Obecní dávky		
Položka	K	h
Poplatek z úředních výkonů	1 529	
Za využívání veřejného a obecního statku	992	
Poplatky stavební	4 351	
Za tiskopisy	1 074	
Činže	500	
Přirážky nápojové	1 986	90
10% přirážka k ostatním poplatkům z převodu nemovitostí	2 710	50
Dávka z používání nemovitostí	7 110	50
Spotřební dávka z piva	15 536	45
Spotřební dávka z lihovin	2 075	
Spotřební dávka z masa	5 105	
Dávka ze zábav	6 417	55
Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí	8 278	75
Dávka ze psů	1 930	
Dávka ze hry v karty	630	
Dávka z přechodného ubytování	14 199	50
Obecní dluhy		
Položka	K	h
Dlouholetá půjčka z předešlých roků v Raiffeisence ve Starých Hamrech	387 697	22
U Občanské záložny ve Starých Hamrech	205 079	13
Úhrnem	592 776	35

Pohyb obyvatelstva

V roce 1939 narodilo se ve zdejší obci 57 osob, z toho 25 hochů a 32 děvčat, 43 římskokatolíků , 14 evangelíků.

Zemřelo 29 osob, z toho 12 a 17 ženského pohlaví, 25 římskokatolíků a 4 evangelici.

Masopust

V každém hostinci a hotelu bylo všude mnoho různých zábav , které vše, hlavně mládeží, velmi dobře navštívily byly. Příčina dobré návštěvy byl dobrý výdělek a mnoho peněz.

Vzdělání a přednášky

V Horních Starých Hamrech byly 2 zemědělské přednášky - omlazení luk a pastvin a o ochraně vepřového dobytka.

Hrály se 4 divadla a 1 akademie. V měsíci červnu uspořádaly Rodičovské sdružení Školní slavnosti. Čistý výnos byl věnován na ošacení chudých školních dětí.

Později byly všechny zábavy vyjma divadel pro těžké válečné doby zakázány.

Blízké hranice Slovenské republiky

Přechod přes hranice byl zakázán a každý obchod ze Slovenskem přestal.

K překročení hranice musí se každý nechat vystaviti pas. Přes hranici se pašeráctví tak dlouho rozšířilo, dokud Koruna měla na Slovensku platnost. Ze Slovenska se pašovaly koně, hovězí a vepřový dobytek vejce, slanina, kukuřice s houně.

Na Slovensko se pašovaly oděvní částky, železné zboží, hlavně líh na pálení a lihové nápoje.

Hranic byla po obou stranách finanční stráž silně obsazena. Mnoho pašeráků bylo pochyťáno, zboží odebráno a tito citelně potrestáni.

Aby se zde stále pořádek mohl udržovati, byly v sousední obci zřízeny finanční úřady a sice na Baraní u Mucha, na Bobku, na Kavalčankách, na Bumbálce a v obci Starých Hamer u Bílého Kříže.

V Bílé byla ustanovena tajná státní policie. Stav finanční stráže činní přes 300 mužů. Byly jim vybudovány nové celní stanice a obytné budovy.

Každý potřebný nákup k jejich zásobování obstarávají zásobovatelé, kteří ve Starých Hamrech u obchodníka Nováka Františka vše nakupují.

Tento přícházeli německým vojákům hned při jejich příchodu přátelský vstříc, takže si tito obchodníka Nováka Františka velmi oblíbili.

Maso nakupují u řezníka Lojkáska Čeňka.

Mariánský kostel na hoře Gruni v roce 1939

Na jaře 1939 započalo se s opravami mariánské kaple na hoře Gruni. Celý kostel byl zvenčí nakarbolinován, taktéž i střecha kaple.

Prohnilá část věžné stavby byla odstraněna a nahrazena novými součástmi.

Vchod do kaple byl opatřen novými dveřmi, kříž před kostelem byl čerstvě natřen, jako i celá střecha věže.

Uvnitř kostela byly dány nové lavice, nová zpodobnění, na oltářích provedeny práce natěračské a pozlacovářské.

Zakoupeny nové tepichy, mešní roucha, a některé nové bohoslužebné nádoby. Úhrn oprav kostela činil 30 000 K.

Zároveň byl od ředitelství státních lesů a statků ve Frýdku zakoupen pozemek ve výměře 835 m² v ceně 0,5 K/m².

Kromě toho byl pro kapli zakoupen pozemek od manželů Augustina a Marie Kozlových o rozloze 1 166 m² v ceně 1 K/m².

A všechno co se Gruni v kapli stalo a bylo vykonáno, má největší zásluhy zdejší římskokatolický farář p. Bialek Karel.

ROK 1940

(24-46)

Zima

Zima byla velmi krutá. Skoro dva měsíce bez přestávky mrzlo a sněžilo o závod. Mráz obnášel -30° až -32°. Ovocné stromy promrzly, také celé ovocné sady, hlavně v Horních Starých Hamrech 800 ovocných stromů muselo býti na jaře vykáceno. Také mnoho brambor ve sklepích zmrzlo. Mnoho ptactva a zvěře zahynulo. Srnčí onemocněla na tuberkulózu. Jehličí na jedlích následkem silných mrazů zčervenalo.

Všechno dříví z lesů bylo na lesní sklady staženo. Tisíce lyžařů navštívilo naší horskou vesnici, by zdravým sportem našli zde osvěžení.

Mnozí vracejí se večer znaveni, ale veselé mysli zpět.

Bohužel několik lyžařů utrpělo zlomeniny a vyvrtnutí noh a rukou.

Odběrné poukázky na obuv

Od 1. ledna 1940 vydávaly se žádanky na výdej odběrných poukazů na různou obuv.

Mléčné sešity

Výnosem Ministerstva zemědělství č.j. 139.717/IV C-1940 ze dne 24. prosince 1941 bylo nařízeno sestavení mléčných komisí.

Současně se ukládá všem chovatelům krav povinnost denně zapisovati množství nadojeného a prodaného mléka, jakož i počet a stav krav. Rovněž bez odkladu budou držitelé krav hlásiti obecní mléčné komisi každou změnu, která má vliv na prodej mléka (koupě, prodej, nemoc, březost, otelení krávy, postavení krávy na žír).

Bude úředně kontrolováno, vede-li každý držitel krav předepsané zápisy denně a správně.

Samozásobitel může si pro jednu osobu ponechati 3/4 l mléka.

Spotřebitel obdrží na lístek na mléko 1/4 l mléka a děti do 6 roků 1/2 l mléka denně.

Lístek na vejce

Od 1. ledna 1940 bylo nařízeno, že každý chovatel drůbeže musí z každé slepice do sběrný odváděti vejce.

Ze staré slepice se odevzdává v lednu 1, v únoru 3, březnu 6, dubnu 10, květnu 12, červnu 12, červenci 10, a v srpnu 10 kusů vajec.

Z mladých slepic se odevzdávají vejce teprve od 1. dubna.

Cena 1. vejce jest 0,75 K. Vejce se prodávají na váhu. Cena 1 kg vajec jest 17,20 K.

Kteří nechovají žádnou drůbež, obdrželi od 12. května lístky na vejce.

Elektrizace

Dne 16. února 1940 byla do hostince p. Barona Emericha svolána schůze, při které se jednalo o zavedení elektrizace části obce v Horních Starých Hamrech.

Schůzi zahájil pan Komisař starosta Božoň Čeněk.

Schůze se zúčastnili všichni majitelé domů podél okresní silnice a také jiní, kteří nejsou příliš od okresní silnice vzdáleni.

Při této schůzi byli také zájemci³ z Ostravice - Samčanka.

Komisař - starosta podal vysvětlení o veškerých přípravných pracích elektrizace a o žádosti povolení subvence.

Přihlásilo se asi 50 zájemců, kteří se na připravený seznam podepsali. Současně bylo oznámeno, že za každé elektrické světlo se musí záloha v obnosu 200 K složit.

Nato ukončil komisař - starosta schůzi.

Katolická charita

Dne 6. února 1940 byl ve zdejší obci založen spolek katolické charity. Předseda Bialek Karel ř. k. farář, jednatel Milata František, úředník, pokladník Brumovský Karel, řídící učitel.

Účel spolku jest podporovati nejchudší příslušníky zdejší obce. Tohoto roku bylo mezi chudé rozdáno 1 000 K.

První výročí protektorátu

Dne 15. března připadá první výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Na všech zdejších školách byl před žactvem učiněn následující proslov.

Dnes je tomu právě rok, co státní prezident Dr. Emil Hácha odevzdal osud českého národa a státu do rukou vůdce německého národa. Tímto prozíravým státnickým činem byl český národ zachráněn s válečného nebezpečí. Vůdce a říšský kancléř zaručil našemu národu jeho vlastní bytí se všemi záležitostmi, potřebnými pro uspořádání jeho vlastních věcí a k pěstování vlastního národního života. Je třeba si uvědomiti nesmírné výhody toho, že český národ byl ušetřen těžkých pohrom, které způsobuje válka, jakož i ujasnit si, že v těchto chvílích, kdy německý národ vede těžký boj, národ český požívá výsad zaručených mu Vůdcem a říšským kancléřem. Také školní mládež by neprožívala možnosti nerušené školní výchovy, jakožto základu pro život a svoji lepší budoucnost. Nikým se nesmíte dáti svést na scestí a k jakýmkoliv neuváženým činům.

Letní čas

Od 1. dubna 1940 byl v německé říši a v Protektorátu Čechy a Morava zaveden letní čas. Proto byl čas na všech veřejných hodinách v noci ze 31. března 1940 na 1. dubna o jednu hodinu, a to ze 2 hodin na 3 hodiny ráno posunut.

Kmenová přihláška na odběr paliva

V měsíci dubnu se vydávaly poprvé kmenové přihlášky na odběr paliva jen pro potřebu paliv k topení v kamnech, k vaření a praní v domácnosti.

Oslava narozenin vůdce

V sobotu dne 20. dubna 1940 dožil se vůdce a říšský kancléř 51. rok svého života. Ve všech školách shromáždily se školní děti se svými učiteli k této oslavě. Každý správce přednášel přítomným životopis vůdce. 20. dubna bylo potom na školách prázdné. Tento den byly vlajky od 7 hodin do 20. hodiny vyvěšeny.

Úmrtí

Dne 15. dubna 1940 zemřel dlouholetý člen obecního zastupitelstva Kurečka Josef, obchodník č. p. 58 ve stáří 69 let.

³ V originále uvedeno zájemníci.

Zúčastnil se velmi horlivě prací obecních a těšil se vážnosti všeho občanstva.

Čest jeho památce!

Dne 23. dubna 1940 zemřel dlouholetý člen obecního zastupitelstva Pobuda Jan, rolník č. p. 302 na tuberkulózu ve stáří 49 let. On byl také činný člen spolku dobrovolných hasičů, člen výboru hospodářského spolku a místní Raiffeisenky a vodního družstva. On se těšil všude veliké úctě.

Čest jeho vzpomínce.

Dne 2. května 1940 zemřel v nemocnici ve Frýdku Duda Augustin, majitel realit, parní pily, rolník ve Starých Hamrech a na Makové (Slovensko) ve stáří 74 let. V obci Staré Hamry byl starostou v době X⁴ let. Kromě toho byl dlouholetým členem obecního zastupitelstva, obecní radní, místopředseda místní školní rady, patronátní zástupce ř. k. kostela, starosta sboru dobrovolných hasičů, předseda Raiffeisenky, pastevního družstva, hospodářského spolku, vodního družstva a podporovatel všech ostatních zdejších spolků.

Dne 5. května byl slavnostně pohřben a do rodinné hrobky na zdejším hřbitově uložen.

Pocházel z nejstaršího, ale chudého starohamerského rodu. Velikou pilností a vytrvalostí nabyl po čas svého života velikého jmění.

Účast obyvatelstva byla odhadnuta na 3 000 osob.

Čest jeho památce!

Dne 21. září 1940 zemřel zdejší a dlouholetý četnický strážmistr v. v. Neutatz Reinhold ve stáří 70 let. Mezi obyvatelstvem byl velmi oblíben.

Čest jeho vzpomínce!

Kurs němčiny

Od každého státního a veřejného zaměstnance se požaduje znalost německé řeči ve slově i písmě. Aby se tomuto nařízení vyhovělo, byly ve zdejší obci zřízeny kurzy německé řeči, které se počaly v měsíci červnu.

Poštovní zřízení, četnictvo a zaměstnanci státních lesů a statků vyučuje Wurm Josef, učitel v. v.

Učitelstvo obce Starých Hamer vyučuje Dubčák Jan, učitel v Dolních Starých Hamrech.

Všeobecné občanské legitimace

Dne 13. června 1940 byly pro obyvatelstvo obce Starých Hamer vydávány všeobecné občanské legitimace státních příslušníků Protektorátu Čechy a Morava. Při každé jízdě z obce musí každý pro policejní kontrolu legitimaci u sebe nositi.

Svěcení hasičské motorové stříkačky

Aby sbor dobrovolných hasičů mohl nově zakoupenou stříkačku svému účelu odevzdati, byla tato dne 5.6.1940 náboženskými obřady posvěcena. K svěcení shromáždili se všichni členové spolku. Za kmotru sloužila paní Dudová Marie, majitelka realit, která věnovala sboru dar v obnosu 1 000 K.

V římskokatolickém chrámu byla slavnostní mše. Po službách Božích posvětil pan farář Bialek Karel motorovou stříkačku, načež měl také slavnostní kázání.

Odpoledne provedl sbor s motorovou stříkačkou cvičení.

⁴ V originálu neuvedeno.

Oprava obecních cest

Letní dobou bylo na nařízení pána komisaře - starosty Božoně Čenka přikročeno k opravě obecních cest, které se již skutečně v nejhorším stavu nacházely. Opravy byly provedeny od hotelu Zaoral směrem přes Janikulu, Gruň až k Bílému Kříži. Potom od Jamníka přes Kubošovice k hotelu Charbulák a od Okrouhlice, pod Gruněm k vile Kozlena.

Výlohy provedených oprav obnášely 10 000 K.

Obyvatelstvo a turisté přijali tyto opravy s velkou pochvalou.

Plombování žeren

V měsíci září byly ve zdejší obci všechna žerna⁵ zaplombovány. Bez úředního povolení nesmí nikdo v domácnosti ani k výživě nebo krmení zvířat žito, oves a ječmen šrotovati.

Ovoce a lesní plodiny

Letošní letní a podzimní dobu byla všeobecná neúroda ovoce a lesních plodin, jako hub, jahod, malin a borůvek. Jarní mrazy zničily všechny květy. Zdejší chudé obyvatelstvo utrpělo velkou hospodářskou škodu.

Zatemnění

Říšský protektor nařídil po přijetí německé vlády v zájmu společné obrany země zatemnění v celém protektorátu.

Nařízení z měsíce září.

Zrušení celní hranice

1. říjnem 1940 mizí celní hranice mezi Říší a Protektorátem. To znamená, že na drahách Protektorátu od 1.10.1940 platí tarif říšských drah. Zmizí určité daně, jmenovitě některé daně spotřební.

Kurs 1 R.M.=10 K bude zachován a v našich zemích, vedle koruny, bude i nadále obíhat říšská marka.

Padají tím dosavadní obchodní smlouvy Protektorátu s cizinou.

Rekvírování dobytka

Českomoravský svaz pro úpravu obchodu s jatečným dobytkem nařídil všeobecnou rekvizici dobytka. V naší obci započalo se s rekvírováním dobytka dne 31.10.1940. Odvedlo se 18 kusů dobytka, které se muselo do Frýdlantu n. O. odvést. Tam se dobytek odvážila a zaplatil.

Odevzdání obilí

V měsíci listopadu bylo nařízeno odevzdání obilí všeho druhu a brambor. Každému zemědělci bylo oznámeno, kolik kg musí odevzdati. Obilí se odevzdalo v Budoucnosti, která toto na určené místo dále odvedla.

Za 100 kg ječmenu se platilo 154 K a za 100 kg ovsa 148 K.

Od odevzdání brambor byli tohoto roku zemědělci ušetřeni.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1940 se narodilo ve zdejší obci 66 osob, z toho 34 chlapců a 32 děvčata.

⁵ Šrotovník.

Zemřelo 37 osob, z toho 10 mužského a 18 ženského pohlaví.

Sňatků bylo 29.

Dehtování silnice

Na podzim dehtovala se okresní silnice v Horních Starých Hamrech od domu č. p. 24 Dudy Františka až k domu č. p. 348 Vašutové Anny.

Na této části silnice přestalo prášení automobilů.

Epidemické nemoci

V málo případech řádila chřipka, angina, spalničky a záškrť. Mnoho dětí bylo také proti záškrť očkováno.

Jinak bylo obyvatelstvo zdravé.

Roční počasí

Jaro bylo mokré a studené. Ve výše položených místech ležel sníh ještě v měsíci dubnu a zdržoval polní práce. Pršelo bez přestání i celý měsíc květen byl studený. Oralo se na polích až do konce května.

Také léto se nic nepolepšilo. Bylo mnoho a vydatných dešťů, které způsobily dvě velké povodně.

Seno nebylo možno vysušit a také mnoho píce na loukách pohnilo. Brambory počaly hnit.

Takový byl i podzim. Slunce se nemohlo ukázat, protože obloha byla stále zatažena. Obilí nebylo lze vysušit, porostlo na zemi i v ostrvích a bylo o umění je pod střechu dostat.

Byla všeobecná neúroda brambor. Zdejší obchodníci objednali asi 25 vagónů, které vždy při největším návalu byly vyprodány. Není pamětníků, že by se brambory tak překotně nakupovaly, jako letošního roku.

Zaměstnání

Tohoto roku bylo zde neobyčejně velké zaměstnání. Lesní dělníci byli v lesích pilně zaměstnání kácením stromů. Povozníci ve spěchu sváželi z lesů potřebné dříví. Mnoho dělníků odešlo za práci do Říše a přinesli domů při svém návratu pěkné peníze.

Následkem povodněmi způsobených škod nastalo neobyčejně mnoho prací postavením nových mostů, silnic, zvláště v lesním revíru v Dolních Starých Hamrech. Protože scházely naše pracovní síly, musely být přijaty ze Slovenska. Také naši povozníci nestačili svážeti dříví z lesů na pilu a na nádražní sklady.

Také ze Slovenska byli povoláni povozníci na svážení dříví.

Protože byly zakázané taneční zábavy, kořalky bylo málo na prodej a výdělek byl veliký, vyplatili mnozí pasekáři a domkáři své dluhy a převedli své finance do nového pořádku.

Zemědělských pracovních sil byl ale veliký nedostatek.

Výroční účet obecní za správní rok 1940

Příjmy			Výdaje		
Položka	K	h	Položka	K	h
Ústřední správa	11 934	90	Výdaje z minulého roku	3 229	
Obecní jmění	816	15	Ústřední správa	52 944	35

Přirážky, dávky a příspěvky	214 839	30	Obecní jmění	3 393	40
Příděly	10 199	45	Přirážky, dávky a příspěvky	46 269	60
Bezpečnost	435		Bezpečnost	2 207	70
Zdravotnictví	4 295		Komunikace	51 101	25
Komunikace	1 175	85	Zemědělství	180	85
Sociální péče	40		Sociální péče	25 229	25
Obecní zápůjčky dlouhodobé	32 626	20	Školství	53 656	15
Součet příjmů běžných	276 367	85	Dlouhodobé obecní zápůjčky	32 636	20
Příjmy průběžné	85 017	10	Součet	274 482	15
Úhrnem	396 742	70	Výdaje průběžné	83 571	40
			Úhrnem	361 282	55

Obecní dávky		
Položka	K	h
Dávka za úřední výkony	4 468	
Stavební poplatky	4 557	80
Užívání veřejného obecního statku	1 059	
Podíl z kontribučenského fondu připadající na obecní pozemky	741	15
Přirážky k přímým daním	86 833	70
Daň nápojová z vína	3 073	85
10% přirážka k ostatním poplatkům z převodu nemovitostí	5 737	30
Dávka z používání místností	28 179	50
Spotřební dávka z piva	19 796	90
Spotřební dávka z lihovin	8 749	15
Spotřební dávka z masa	4 372	
Dávka ze zábav	6 250	15
Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí	34 314	75
Dávka ze psů	1 155	
Dávka ze hry v karty	630	
Dávka z přechodného ubytování	15 747	
Součet hlavy	214 839	30
Obecní dluhy		
Položka		
Dlouholetá půjčka z předešlých roků u Raiffeisenky ve Starých Hamrech	383 669	43
U Občanské záložny ve Starých Hamrech	202 948	55
Úhrnem	586 617	98

Pokračování elektrizace

Subvence obnáší 45 ze sta skutečného nákladu, tj. v Horních Starých Hamrech a v Mazáku rozpočteného stavebního nákladu 310 000 K, to je 139 500 K, z toho 110 000 K již odesláno.

45 ze sta pro údolí Řečice, pod a za Ostrou rozpočteného stavebního nákladu ze 243 280 K, nanekvš 109 480 K, bylo odesláno 85 000 Kč.

Na elektrifikaci osady Mazáku přispěly Vítkovické Železárny na příležitostní instalační vedení do prázdninové útulny v Mazáku obnosem 30 000 K, čímž se stavební náklad pro ostatní zájemce značně snižuje.

Povodeň

Ve dnech 16., 17. a 19. června pršelo nepřetržitě při prudkém větru ve dne i v noci. Povstala veliká povodeň, která na rolích, loukách, cestách, mostech a domech nadělala velikých škod.

Celková škoda se odhaduje na 1 000 000 K. Největší škody způsobil potok Sepetný a Mazák. Potok Sepetný nadělal hostinskému Ivankovi škody za 5 000 K, holiči Kyšovi na 1 000 K, vesměs na budovách. Cestáři Mokroši demoloval potok Mazák obytnou budovu, čímž mu vznikla škoda v obnosu 10 500 K

Starý dřevěný most u Mýta byl řekou Ostravicí odplaven, takže postavením nového provizorního mostu škoda na 60 000 K způsobena byla.

Největší voda přišla ze strany Lysé hory, následkem tam dlouho trvající průtrží mračen. Na znovupostavení mostů a lesních cest musely být povolány pomocné pracovní síly ze Slovenska.

Nový okresní most u "Mýta"

V měsíci srpnu, zář a říjnu byl postaven nový okresní most. Stavbu mostu řídila firma inž. Horáček a Čermák. Náklad na stavbu mostu činil X⁶ K.

Regulace potoka Sepetný

Projektované stavební náklady činní přes 1 040 000 K. Obec měla na udržovací náklady přispěti 30 000 K. S ohledem na odůvodněný návrh převzalo náklad za obec Staré Hamry ředitelství protektorátních lesů a statků ve Frýdku dle přiměřeného rozhodnutí komisárního vedoucího lesmistra Bastckeho. Tentýž náklad jest navržen také k regulaci potoka Mazáku. Obec měla přispěti peněžitým obnosem 10 000 K. Rovněž tento náklad byl převzat lesním ředitelstvím.

Mzda lesních dělníků

Mzda lesních dělníků obnášela denně 40 až 45 K. Denní mzda při m³ palivového dříví aj. se počítala při vyšším výdělku 10 ze sta, takže denní mzda se mohla počítati na 46 až 55 K.

Nedostatek našeho dělnictva

Následkem škod způsobených povodní v roce 1940 nastal pro důležité a nutné stavební práce veliký a citelný nedostatek dělnictva. Proto muselo být dělnictvo ze Slovenska k různým stavebním a udržovacím pracím přijato.

V lesním revíru v Dolních Starých Hamrech pracovalo asi 200 Slováků.

Obsazení lesního úřadu v Dolních Starých Hamrech

Za lesmistra v lesním revíru v Dolních Starých Hamrech byl ustanoven dipl. inž. Helm Bedřich, syn zde velmi oblíbeného vrchního lesního rady Helma.

Děti z Německé říše

Ve zdejší obci byly děti z Německé říše umístěny v leženích hotelu Zaoral, v Kašparově penzionu a v hotelu Sulov.

⁶ Částka v originále kroniky nedoplněna-

Německý červený kříž

V měsíci květnu vynesla sbírka ve zdejší obci pro Německý červený kříž 8 000 K.

ROK 1941

(47-72)

Zima

Zima trvala od 10. prosince 1940 až do 15. března. Bylo mnoho sněhu a celá zimní doba byla suchá. Zdejší restaurace byly lyžaři a jinými hosty přeplněny. Na hoře Gruň u restaurace Charbuláka Bohumíra odbývala mužstvo Německé branné moci lyžařský běh (200 mužů). Z lesů se stáhlo všechno dříví do údolí a na dřeviště.

Mrazy nebyly tak tuhé jako v roce 1940.

Ustanovení mléčných komisí

Ve zdejší obci byly ustanoveny 4 mléčné komise a sice v Horních Starých Hamrech, na Gruni, v Řečici a v Dolních Starých Hamrech. Každé mléčné komisi byli přiděleni mléční dozorcí.

Všem chovatelům krav se ukládá povinnost denně zapisovat množství nadojeného a prodaného mléka, jakožto i počet a stav krav. Rovněž bezodkladně budou držitelé krav hlásiti obecní mléčné komisi každou změnu, která má vliv na produkci mléka (koupě, prodej, nemoc, březivost, otelení krav, postavení krav na žit atd.)

Bude úředně kontrolováno, vede-li každý držitel krav předepsané zápisy denně a správně.

Zápisy do mléčného záznamu se budou provádět pouze inkoustovou tužkou.

V zdejší obci se bude do sběren jenom odváděti máslo.

Odevzdání vepřového sádla

Od 1. ledna 1941 nařídil Česko-Moravský svaz pro mléko, tuky a vejce v Praze, že se musí z každé domácí porážky u čisté váhy zabitého vepře do 100 kg odvést 3 kg vypuštěného vepřového sádla.

Cena za 1 kg jest 17 K 80 h.

Nedostatek koní

Jelikož těžba dříví velmi stoupla a naši pracovníkům nebylo možno dříví z lesů přes zimu do údolí a na sklady stáhnouti, musel lesní úřad v Horních Starých Hamrech a parní pila Dudy Augustina najmouti ke svážení dříví povozníky ze Slovenska (30 pracovníků). Přece ale nemohlo býti všechno dříví z lesů staženo.

Hospodářská přednáška

V měsíci únoru odbývaly se ve zdejší obci hospodářské přednášky na téma: Více mléka, ošetřování dobytka, moření obilí, meziploidy aj. Přednášky měl profesor Vášek z odborné hospodářské školy a zemědělské poradny v Místku.

Valná hromada sboru dobrovolných hasičů

Dne 9. února 1941 odbývala se valná hromada zdejšího sboru dobrovolných hasičů.

Při projednávání volbách zvoleny následující osoby:

- Starosta: Brumovský Karel, říd. uč.
- 1. starosta: Duda Antonín, majitel realit
- 2. starosta: Duda Augustin, kovář
- Jednatel: Vašutová Anna, úřednice
- Velitel: Spurný Stanislav, holič
- Pokladník: Novák František, obchodník

Židé

Ve zdejší obci bydlí 2 Židovské rodiny:

Rodina Altmanové Žofie se 4 osobami a Joklové Anny se 3 osobami.

Dne 28. března 1941 byl Židovský obchod se smíšeným zbožím Joklové Anny uzavřen.

Zůstalé potraviny odebrali členové obecní zásobovací komise a přidělili jej některým zdejšími obchodníkům.

Zákazníci se rozešli k jiným obchodníkům.

Židovka Altmanová Žofie měla v majetku 3 ha 54 arů luk. Louky byla k používání přiděleny lesní správě v Horních Starých Hamrech.

Druhé výročí zřízení Protektorátu

Na 15. března 1941 připadá druhé výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava.

Na všech zdejších školách pořádaly se školní slavnosti. Četné budovy byly říšskými a protektorátními vlajkami opatřeny. Mládež se důrazně varuje před jakýmkoliv nerozvážnými činy. Platí zákaz nošení čapek zvaných "Masaryčky".

Sbírka na Německý červený kříž

Začátkem května provedla se sbírka pro Německý červený kříž. Sbírkou provedlo místní národní souručenství.

Výsledek sbírky obnášel 10 000 K.

Zavedení letního času

Letní čas zaveden s účinností od 1.4.1940. Všechny veřejné hodiny budou posunuty v noci z 31.III.1940 (neděle) na pondělí 1. dubna 1940 v jednu hodinu a to ze 2 hodin na 3 hodiny ranní.

Přeložení plotu

V měsíci květnu musely býti všechny ploty od okraje silnice nejméně 2 m po každé straně posunuty. Tím vznikl lepší rozhled po silnici.

Ohlédatel dobytka

Jelikož dosavadní ohlédatel dobytka Holub byl vzat do vazby, byl od 1. července 1941 co nový ohlédatel dobytka ustanoven Stejskal Přemysl.

Ozdobení Školních budov vlajkami

U příležitosti velikého vítězství a vtrhnutí německé branné moci do Paříže⁷ dne 14. června, bylo nařízeno vládou Protektorátu Čech a Moravy, aby na všech státních a veřejných budovách byly po celý týden vyvěšeny vlajky a to říšské a národní protektorátní.

Povinný sběr kovů a papíru

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze 3. června zavádí se na všech kolách povinný sběr kovů a papíru.

Povinný sběr kostí

Výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze 26. června zavádí se na všech kolách povinný sběr kostí.

Obyvatelstvo dle odběrních lístků

Děti do 6 let	158
Hoši od 6 do 14 let	355
Děvčata od 6 do 14 let	299
Muži	1060
Ženy	1143
Dohromady	3018

Kontingent dobytka

V září podepisovali místní občané seznamy, ve kterých bylo každému oznámeno, kolik kg masa živé váhy musí v době od 1. srpna 1941 do 31. července 1942 odvésti.

Obec Staré Hamry musí odvést 56 605 kg hovězího a 15 925 kg vepřového masa.

Kontingent brambor

Na podzim roku 1941 bylo obci Starých Hamer předepsáno 1 600 q⁸ brambor k odevzdání. Na 1 ar osazené bramborové plochy se musí 17 kg bramborů odvésti.

Zákaz přijímati židovské žáky

Na všech školách s českým vyučovacím jazykem byl počátkem školního roku 1940/1941 vydán zákaz přijímání židovských žáků.

Léčivé byliny

Dle nařízení ministerstva školství byl na všech školách nařízen sběr léčivých bylin.

V okrese frýdeckém jsou sběrný pro léčivé byliny u Rašnera Jaroslava, drogisty a u M. Ph. Meixnera Viléma ve Frýdku.

Právní postavení židů ve veřejném životě

Každý veřejný zaměstnanec vyplní a odevzdá vlastnoručně podepsané prohlášení se všemi doklady o svém původu do 20. října 1941.

⁷ Němci obsadili Paříž 14.6. 1940 - viz Wikipedie [ZDE](#), zřejmě se jedná o oslavu 1. výročí.

⁸ tj. 160 tun.

Německé nápisy a razítka

Bylo všeobecně nařízeno, že na všech veřejných i soukromých budovách musí býti všude německé nápisy zhotoveny.

Také v korespondenci se mohou užívat jenom německo-česká razítka.

Nadpis: Úřad říšského protektora v Čechách a na Moravě.

Nápisy pro dopisy k tomuto úřadu zní výlučně: An den Herren Reichsprotektor in Böhmen und Mähren.

Sběr kaštanů a kopřiv

Dle nařízení ministerstva školství ze dne 30. září 1941 byl na všech školách nařízen sběr kaštanů a kopřiv.

Třetí lístek na oděv

Ministerstvo obchodu vydalo vyhlášku, kterou se zavádí pro zásobovací období od 1.10.1941 do 31. prosince 1942 třetí lístek na oděv. Tento byl spotřebitelům v 5 různých druzích vydán od 20.11.1941.

Povinná dodávka selského másla

s účinností od 1.12.1941 mění Český svaz pro mléko a tuky vyhlášku o povinné dodávce selského másla.

Držitelé krav, kterým nebyla nařízena povinná dodávka mléka, jsou povinni odvésti příslušné sběrně ročně nejméně 40 kg selského másla na každou krávu. Tato dávka povinná dodávka musí splněna v pravidelných týdenních dávkách přiměřených množství nadojeného mléka.

Získává-li držitel krav větší množství mléka, než je třeba k splnění jeho celkové povinné dodávky, je povinen také tyto přebytky zpracovat na máslo a odvésti příslušné sběrně. Jakékoliv jiné zcizení (prodej, směna, darování) másla je zakázáno.

Lístek na tabák

Od 7. září 1941 obdrželi kuřáci jim příslušející dávku cigaret, doutníků nebo tabáku jenom na lístek na tabák.

Čas dlouhého čekání před trafikami přestal. Těžko pracující obdržel zvláštní přídávkový lístek na tabák.

Skočné

Skočné od 1 krávy bylo stanoveno na 45 K.

Hospodaření mlékem

Měsíc	Počet krav	Celkem nadojeno	Spotřeba	Prodáno	Na odběrné listy	Zkrmeno	Odevzdáno selského másla	Spotřeba mléka pro máslo
	ks	l	l	l	l	l	kg	l
Leden	610	47 000	26 250	8 061	380	4 600	265	6 300
Únor	600	46 960	26 215	8 110	320	4 875	240	6 000
Březen	587	46 915	26 176	8 061	460	5 218	242,52	6 115

Duben	589	51 896	26 611	7 406	174	7 831	395,14	9 545
Květen	624	59 945	31 692	8 062	403	6 640	516,21	13 258
Červen	567	63 961	31 259	9 123	495	3 648	632,40	17 783
Červenc	545	67 914	34 484	13 659	741	3 011	589,11	15 636
Srpen	541	67 188	36 829	12 613	561	1 909	542,34	14 783
Září	525	62 020	35 282	9 376	301	1 371	599,62	15 956
Říjen	516	60 463	35 170	8 545	206	1 599	550,1	14 303
Listopad	508	54 299	31 961	6 159	252	1 536	469,35	11 742
Prosinec	511	53 896	31 317	7 092	236	3 513	435,51	11 802
Celkem		682 457	343 246	106 268	4 530	45 751	5 477,30	143 223

Sběrny na máslo

Krasula Ondřej, Zagurová Anežka, Jančurová Františka⁹ na Gruni, Charbulák Karel v Řečici, Zhořová Marie v Dolních Starých Hamrech.

Máslo se musí každou středu do sběren odvésti.

Cena za 1 kg másla činní 31 K.

Neštěstí

Koncem března zahynulo v Berghotelu u Bílého Kříže 6 kusů hovězího dobytka a 1 kůň, které musely být nouzově poraženy. Neštěstí se stalo tím, že služebná Šipulová zapomněla ve chlévě v pařáku ohně uhasit.

Tato byla odevzdána okresnímu soudu ve Frýdku k potrestání. Německý beskydský spolek jako majitel utrpěl tím velikou hospodářskou škodu.

Odběr cibule na odběrné doklady

Spotřebitelé, kteří chtějí cibuli odebrati předloží do 15. listopadu 1941 svým dodavatelům průkaz k odběru brambor (23.). Vlastníci zahrad, kteří pěstovali cibuli v roce 1941, jsou z odběru cibule vyloučeni, samozásobitelé brambory, kteří nemají průkaz k odběru brambor (23) neobdrží žádnou cibuli.

Židé jsou z odběru cibule vyloučeni.

Policejní přihlášky

Na podzim r. 1941 byly v obci Starých Hamer vyhotoveny policejní přihlášky. Každá osoba obdržela policejní přihlášku.

Při vyplňování přihlášek pomáhalo zdejšímu obecnímu úřadu učitelstvo.

Policejní přihlášky musí býti v každé domácnosti pečlivě uschovány.

Každá změna osob musí se ihned oznámiti.

Nová místní školní rada

Při složení místní školní rady byli 28. září 1941 následující občané ustanoveni:

- Duda Antonín, majitel realit, č. 425,

⁹ Asi chyba, správně Jančurová Antonie, majitelka obchodu na Gruni.

- Dudek Viktor, dělník,
- Bala Oldřich, učitel v Řečici,
- Eliáš František, řídící učitel v Horních Starých Hamrech,
- Kyša Adolf, rolník č. 41,
- Matula Jan, řídící učitel na Gruni,
- Majer Josef, hajný, č. 359,
- Satina Jan, obecní tajemník,
- Šacha Alois, lesník,
- Vančura Antonín, rolník, č. 63.

Místní dobytčí komise

Na obci byla ustanovena následující dobytčí komise:

- Předseda: Pavlica Čeněk, rolník, č. 56,
- Členové: Kašpárek Rudolf, rolník, č. 325,
- Milata František, manipulant, č. 270,
- Mýlek Jan, rolník, č. 189,
- Zápalka Jan, domkář, č. 130,
- Popelář Jan, rolník, č. 72.

Obilní komise

Na podzim byla ustanovena také obilní komise z následujících osob:

- Předseda: Brumovský Karel, řídící učitel, č. 162,
- Členové: Gola Jan, rolník, č. 57,
- Michňák Josef, rolník, v Ostravici,
- Červenka Jindřich, rolník, v Ostravici,
- Vančura Antonín, ve Starých Hamrech.

Odevzdání brambor

Obci Starých Hamer bylo k odevzdání předepsáno 1 300 q brambor.

Brambory zůstaly v obci a byly přiděleny oněm spotřebitelům, kteří k zásobování obdrželi lístky na brambory.

Cena 1q brambor byla 46 K.

Úmrtí

Dne 3. listopadu 1941 zemřel ve stáří 49 let zdejší obvodní a praktický lékař MUDr. Dostál Jindřich. Byl dobrým lékařem a mezi zdejším obyvatelstvem velmi oblíbený. Chudší obyvatelstvo léčí bezplatně.

Čest jeho vzpomínce.

Hospodářská kontrola

Dne 7. listopadu dostavila se do zdejší obce hospodářská kontrola, která v četných domácnostech provedla prohlídku a kontrolu sčítaného dobytka, zásoby brambor, a obilí a zatajení různých potravin.

Elektrizace - Pokračování

V mnohých domech se vykonaly přípravné práce k elektrizaci. Rozvážely se sloupky a elektrizace se prováděla, dokud stačil materiál. Všem nebylo lze vyhověti. Ostatní musí počkat na pozdější dobu.

Regulování trhu s dobytkem

V 28. zásobovacím období, dnem 7. října přestali zdejší řezníci nakupovati ve zdejší obci dobytek všeho druhu.

Byl nařízen regulovaný trh dobytka. Veškerý rekvírovaný dobytek musí se odvésti do Frýdku. Tam se odváží a zaplatí.

Také zdejší řezníci musí pro zásobování zdejšího obyvatelstva odebíratí již poražený dobytek na jatkách ve Frýdku a maso dopravit do zdejší obce.

Dopravu veškerého masa obstarává autem každý čtvrtek zdejší řezník Lojkásek Čeněk. Každý měsíc se dobytek rekvíruje. Rekvírování obstarávají od obecního úřadu ustanovení sběrači.

Každé měsíční potřebné množství masa určuje okresní úřad.

Odevzdaný dobytek. Regulovaný trh

Měsíc	Rok	Hovězí kusů	Vepří kusů
Listopad	1940	13	3
prosinec	1940	10	2
leden	1941	10	2
duben	1941	9	3
květen	1941	9	2
červen	1941	16	2
červenec 13.	1941	18	2
červenec 22.	1941	12	
srpen	1941	12	
září	1941	15	
říjen	1941	19	
listopad	1941	19	2
Dohromady		156	18

Počet poraženého dobytka místními řezníky v kusech

Řezník	hovězího	vepřů	telat	ovcí	koz	Celkem
Lojkásek Čeněk	97	21	113	5		236
Duží František	56	5	24			85
Duží Alois	68	16	42	1		127
Nutné porážky	3		26			29
Domácí porážky		204		64	5	273
Celkem	224	246	205	70	5	750

Mimo toho bylo do obce 10 800 kg masa dovezeno.

Obecní výkaz zvláštního soupisu hospodářského zvířectva podle stavu 24. října 1941 v kusech

Selata pod 8 týdnů	93	Telata pod 3 měsíce	55
8 nedělní prasata až do půl roku	225	Mladý dobytek do 1 roku	14
Kanci	9	Jalovice	184
Kanci starší 1 roku	1	Býci do 2 let	4

Plemenné prasnice	7	Jalovice do 2 let	70
Ostatní prasata	63	Plemenní býci	3
Prasata úhrnem	398	Ostatní býci	1
Husy letošní	142	Krávy	538
Husy starší	40	Hovězí dobytek dohromady	869
Kachny letošní	135		
Kachny starší	26		

Pracovní knížka

V měsíci prosinci 1941 byly všem osobám vydány pracovní knížky, které se nemohly stálým zaměstnáním prokázati. Každý majitel pracovní knížky musel ihned někde práci nastoupiti.

Pohyb obyvatelstva

V roce 1941 narodilo se ve zdejší obci 36 osob, z toho 22 hochů a 14 děvčat. Zemřelo 33 osob, z toho 17 mužského a 16 ženského pohlaví.

Zdražení cukru

Od 1. listopadu zdražil se cukr. Cena za 1 kg cukru se zvýšila ze 6 K 80 h na 7 K 40 h.

Zvýšení cen tabáku

Od 1. listopadu zvýšily se ceny všech druhů tabáku o 30 %.

Stažení některých mincí

Všechny drobné niklové mince 5 K, 1 K, 50 h, 25 h a 20 h byly do 30. listopadu staženy.

Hlášení zásob obilí

Ministerstvo zemědělství poskytuje uveřejněnou vyhláškou do 8. prosince 1941 zemědělcům poslední příležitost, aby mohli do 15. prosince dodatečně beztestně své hlášení o výsledku sklizně opravit.

Klasifikace krav

Dne 22. prosince 1941 provedla se klasifikace krav. Užitkové krávy byly rozděleny do 3. tříd.

Do I. třídy náleží krávy, které ročně více než 1 500 l mléka nadají, do II. třídy s 1 100 l až do 1 500 l mléka a do III. třídy s 1 100 l mléka. Krávy, které dají nejmenší množství mléka, budou k porážce zaznamenány.

Kurz vedení statkových archů

Dne 23. prosince 1941 odbýval se v hotelu Duda kurz vedení statkových archů pro všechny zemědělce nad 5 ha půdy ve zdejší obci.

Přednášku měl profesor Vášek z Místku.

K vyplnění statkových archů byli určeni zdejší správcové škol.

Roční počasí

Jaro bylo velmi mokré. Silné mrazy střídaly se neustále a deště trvaly až do začátku července. Všechny jarní práce se opozdily. Také léto bylo mokré. Otavy nemohly být vysušeny a mnoho jetelového sena pohnilo v ostrvích.

Také obilí na zemi nebo v ostrvích porostlo. Brambory hnily, takže bramborová sklizeň bylo tohoto roku velmi slabá.

V říjnu zuřily silné větry, které v lesích způsobily rozsáhlé zlomy. U Červenky Karla č. p. 242 vyvrátila se jedna jedle na stodolu a tuto poškodila.

Podzim byl studený a 26. října napadl již první sníh, který zůstal ležet. U 18. zemědělců zůstaly brambory pod sněhem a dobývaly se potom za nejobtížnějších prací.

Ve vyšších polohách nemohl oves uzrát a u p. Melzera u Bílého Kříže zůstal posečený oves pod sněhem ležeti.

Taková letní bouřka s blýskáním byla v Beskydech ve sv. vánoční noci 25. prosince 1941 mezi 6. a 7. hodinou ráno. Panoval strašný povichr, který nadělal v lesích zlomy a vývraty.

Podobné případy takové letní bouřky nepamatují nejstarší lidé.

Katolická charita

75 osob obdrželo peněžitě podpory v celkovém obnosu 2 745 K. Ošaceno bylo přibližně 60 dětí a dorostlých za obnos 3 000 K mimo darů. Celkové příjmy za rok 1941 obnášely 4 288 K 65 h.

Nový kříž na hřbitově

Rodina Dudova ze starých Hamer darovala římsko- katolickému hřbitovu nový, vysoký kříž na vzpomínku Dudy Augustina, majitele realit. Nový kříž byl postaven uprostřed hřbitova.

Trhy

Trhy byly jak od prodávajících tak i od kupujících velmi slabě navštěvovány.

Výroční účet obecní za správní rok 1941

Příjmy			Výdaje		
Položka	K	h	Položka	K	h
Ústřední správa	7 610	35	Výdaje z minulého roku	1 447	70
Obecní jmění	2 676	05	Ústřední správa	72 048	05
Přirážky, dávky a příspěvky	322 277	85	Obecní jmění	3 187	70
Příděly	10 862	75	Přirážky, dávky a příspěvky	2 021	85
Bezpečnost	183	80	Bezpečnost	6 746	10
Zdravotnictví	1 605	70	Zdravotnictví	4 281	25
Komunikace	6 000		Komunikace	9 469	20
Sociální péče	2 250		Zemědělství	181	30
Obecní zápůjčky dlouhodobé	32 626	20	Sociální péče	27 023	25
Součet příjmů běžných	88 126	15	Školství, věda umění	104 173	70
Příjmy průběžné	39 979	75	Dlouhodobé obecní zápůjčky	32 626	20
Úhrnem	541 198	60	Výdaje průběžné	94 558	45
			Úhrnem	357 764	75

Obecní dávky		
Položka	K	h
Náhrady zaměstnanců	1 349	45
Náhrady za tiskopisy	2 320	90
Stavební poplatky	1 806	35
Poplatky za úřední výkony	1681	20
Poplatky za užívání veřejného obecního statku	337	
Podíl kontribučenského	858	85
Postřik ovocných stromů	314	80
Úroky z cenných papírů	722	40
Náhrada bytu	780	
Přirážky k přímým daním	207 917	50
10% přirážka k protekt.	3 353	53
10% dávka z nápojů	28 316	30
Dávka ze zábav	7 662	40
Dávka z přírůstku hodnoty	45 219	60
Dávka ze psů	1 100	
Dávka ze hry v karty	100	
Dávka z přechodného ubytování	17 853	50
Dávka z používání místností	10 745	
Spotřební dávka z masa	9 011	
Úhrnem	341 459	80
Obecní dluhy		
Položka		
Dlouholetá půjčka z předešlých roků u Raiffeisenky ve Starých Hamrech	379 454	07
U Občanské záložny ve Starých Hamrech	200 718	76
Úhrnem	580 172	85

ROK 1941
jest památným rokem 300 letého
trvání obce Starých Hamer

ROK 1942

(73-94)

Nové korunové mince

Od 1. ledna 1942 byly dány do oběhu nové korunové mince.

Přeprava lyží vlakem zastavena

Podej lyží k přepravě jako cestovní zavazadlo, nebo jako bráti sebou lyže co ruční zavazadlo jest zakázáno.

Ze zákazu jest vyňat ten, kdo lyže potřebuje k výkonu svého povolání, nebo kteří se mohou prokázat osvědčením.

Nová úprava povinné dodávky vajec

Od 1. ledna 1942 bylo stanoveno zásadně na 65 vajec odvésti za každou nosnici.

Odvéstí jest: v lednu 1, v únoru 3, v březnu 10, v dubnu 12, v květnu 12, v červnu 10, v červenci 10 a v srpnu 7 vajec.

Sbírka zimních potřeb

Sbírka zimních potřeb pro frontu mezi zdejším obyvatelstvem začíná dne 13. ledna. Také nejméně musíme dle možností dárkem přispěti. Nejedná se zde o žádnou oběť, ale o vyplnění samozřejmé národní povinnosti.

Nátepničky	29 párů	Šály	90 kusů
Rukavice - palčáky	20 -"	Svetry	37 kusů
Rukavice s prsty	16 -"	Spodní spodky	13 -"
Rukávník na motocykl	1 -"	Břišní pásy	2 -"
Holenice	13 -"	Rukávník	1 -"
Ponožky	121 -"	Deky	8 -"
Poudečky	2 -"	Kožichy	1 -"
Ovinovačky	1 -"	Kabáty	1 -"
Nákolenice	1 -"	Tílka	1 -"
Kožešinové límce	35 kusů	Kožešiny vydělané	39 -"
Chrániče uší	14 -"	Vesty	10 -"
Chrániče hlavy	48 -"	Kůže nevydělané	94 -"

Zákaz výdeje vepřového masa Židům

Vyhláškou ministerstva zemědělství ze dne 19.1.1942 se zakazuje s okamžitou účinností vydávat vepřové maso Židům.

Lístky na maso se označí písmene "J". Na tyto ústřížky se nesmí vepřové maso vydávati. Přestupky budou stíhány.

Židé vyloučení s odběru novin

Svaz nakladatelů denních listů upozorňuje, že se Židé vylučují z odběru novin a časopisů. Je tedy zakázáno Židům časopisy prodávati neb nějakým jiným způsobem doručovati.

Každé předplatné končí nejpozději však koncem ledna 1942.

Zvýšení set'ového množství

Českomoravský svaz pro hospodaření obilnin v Praze povolil pro jarní a podzimní osev toto množství na 1 ha.

Ozimá pšenice	180 kg až 220 kg	Jaré žito	170 kg až 220 kg
Jará pšenice	200 kg až 220 kg	Ječmen	180 kg až 220 kg
Ozimé žito	170 kg až 210 kg	Oves	170 kg až 220 kg

Statkové archy a pomocné knížky ke statkovému archu

Všichni zemědělci se upozorňují na povinnost včasného a opravného zápisu do knížky ke statkovému archu pro rok 1941/42.

Majitelé závodů musí býti místní komisí se směrnicemi pro vyplňování statkového archu seznámeni, neboť tyto směrnice jsou základem správného porozumění pomocné knížce k statkovému archu a jejího řádného vyplňování.

Zápisy v pomocné knížce k statkovému archu se smějí provádět pouze inkoustem. Nastanou-li změny, nesmějí být chybné zápisy vymazávány, nýbrž jen přeškrtnuty a to tak, aby původní zápis byl ještě čitelný. Správné číslo atd. se pak napíše nad zápisem přeškrtnutým.

Bramborová sadba proti rakovině

Také v tomto roce museli zemědělci brambor proti rakovině nakoupiti. Toho roku musí zase býti 1/5 bramborové plochy těmito bramborami obsazena.

Cena za 1 q obnášela 120 K.

Stažení říšských měděných mincí

Podle nařízení ze dne 10. II. 1942 jež bylo vyhlášeno v říšském zákoníku, dílu I. ze dne 13. II. 1942, str. 68, přestanou dnem 1. III. 1942 říšské měděné mince býti zákonným platidlem.

Den výrobní bitvy

Dne 7. března byl v hostinci Adamce v Pržně pořádán den výrobní bitvy 1942. Této schůzky jest povinen se zúčastnit každý zemědělec s více než 5 ha půdy.

8 řečníků mělo velmi poučné přednášky.

Z obce Starých Hamer bylo přítomno 40 zemědělců.

Chov koz

Jelikož chov koz v posledních letech se v našich poměrech, je důležité, by chovatelé koz nejlepší kozlátka odstavovali a tyto k prodeji nabídli.

Moření osiva

Všichni zemědělci jsou povinni veškeré osivo v roce 1942 - 43 mořiti

Sbírání odpadků

Ministerstvo hospodářství a práce nařídilo sběr odpadků, jako starého železa, kovů, papíru, hadrů, kostí, korku, gumy, kůží a jiné.

Dodávkové povinnosti sádla při domácích porážkách vepřů

Odváděné škvárené sádlo musí býti vyrobeno planého? a hřbetového a musí být bezvadné jakosti.

Nesmí obsahovati ani sádlo střešní, jiné předměty a ani vodu.

Dodávkové množství obnáší při porážkové váze:

Porážková váha v kg od	vepřové sádlo v kg	Porážková váha v kg	vepřové sádlo v kg
80	3,5	140	8

90	4	160	11
100	4,5	180	15
110	5	200	19
120	6		

Plemenní býci

Toho roku odkoupil vládní komisař obce Starých Hamer od majitelů plemenné býky. Mimo toho byli na různých trzích zakoupeni , mladí, noví plemenní býci. Za obsluhu a výživu plemenných býků obdrží každý zemědělec roční obnos 5 000 K. Skočné bylo zvýšeno ze 45 K na 100 K.

Nové plemenné býky zakoupil obecní tajemník Satina Jan a lesní Vančura Čeněk.

Spotřeba elektřiny u odběratelů

Spotřeba elektřiny u odběratelů stoupla takovou měrou, že je nutno učiniti opatření k zajištění celkové potřeby elektřiny.

Povinná dodávka cibule a česneku

Pěstitelé cibule a česneku jsou povinni po srážce samozásobitelských dávek tj. 5 kg a 1 kg česneku odvésti příslušné sběrně nejpozději do 31. 10. 1942.

Oslava narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera.

Dne 20. dubna 1942 slaví Vůdce Velkoněmecké Říše své 53 leté narozeniny. Všechny školy vzpomenou dne 20. dubna jednou oslavnou hodinu.

Protižidovská výstava

V době od 19. dubna do 26. dubna 1942 byla ve Frýdku Protižidovská výstava otevřena. Tuto výstavu navštívilo mnoho zdejších osadníků.

Tato ukazovala zřetelně celkový škodlivý vliv židovstva ve zdejších Beskydech. Židé byli největší šířitelé kořalečnického moru mezi zdejším horským obyvatelstvem.

Následkem kořalečnického moru ztratili mnozí pasekáři své majetky nebo měli veliké hypotéční dluhy.

Hubení plevelů podle plánu

Bylo nařízeno hubení plevelů podle plánu, protože toto zajišťuje výživě obyvatelstva důležitou sklizeň.

Školní mládež hubila ohnivé rolní, která se ve zdejším obilí neobyčejně rozšířila.

Obergruppenführer Reinhard Heydrich zemřel na následky vražedného útoku

Zastupující říšský protektor v Čechách a na Moravě a náčelník bezpečnostní policie a bezpečnostní služby, Obergruppenführer a generál policie Reinhard Heydrich podlehl v dopoledních hodinách 4. června v jedné pražské nemocnici vážnému zranění, které utrpěl při vražedném útoku, jenž na něm byl spáchán.

Smuteční vlajky vyvěšené v příležitosti úmrtí zastupující říšského protektora generála Heydricha zůstanou vyvěšeny také v den jeho pohřbu.

Nové 500 K a 10 papírové koruny

V tomto roce byly dány do oběhu nové 500 a 10 papírové Koruny.

Nejvyšší ceny sena a slámy

Seno luční sladké, nelisované	64 K	Sláma Žitná, pšeničná	25 K
-"- "-" polosladké -"	59 K	-"- ovesná a ječná	28 K
-"- "-" jetelové -"	76 K	-"- Žitná, otýpková, cepy mláčená	32 K

Dávky na vystavování lístků o ocenění a osvědčení o nutné potřebě

- Na Žádost okresnímu úřadu 5 K kolek
- Za úřední úkon 10 K -"
- Za vystavení lístku a ocenění koně 8 K
- Na Žádost 5 K kolek

Polní kázání

30.8.1942 odbývalo se pro zemědělce v Horních Starých Hamrech polní kázání.

Přednášku měl inž. Vašek z Místku. Přítomno bylo 40 zemědělců. Dodatečně byla prohlídka polí s novým ponaučením zemědělských záležitostí.

Lepší chléb

Českomoravský svaz pro hospodaření obilím v úředním listu ze 21.9.1942 nařídil změnu vymílání pšenice, kterým se způsobilost k výrobě chleba a upotřebení žitné mouky zlepšení dostaví. Zároveň se zrušuje přimíchávání ječné mouky.

Při výrobě chleba se nadále použije přimíchávání žitné mouky s moukou pšeničnou.

Omezení chovu hus a kachen

Omezení chovu hus a kachen ke dni 30.9 se vztahuje na každého chovatele hus a kachen v obci. Chovatelé museli hlásiti obci do 15. září 1941 a kolik chovali hus a kachen ke dni 30. září 1941 a kolik jich chovali dne 15. srpna.

Chovati husy a kachny na farmách a ve výkrmnách je zakázáno.

Obecní dávka ze hry v karty, domina, na kulečnicku a v kuželky.

Obec Staré Hamry rozhodla se vybíratí na úhradu řádné potřeby obecního rozpočtu obecní dávku ze hry v karty, domino, na kulečnicku a hry v kuželky na dobu 3 let.

Obecní dávka ze psů

Obec Staré Hamry nařídila obecní dávku ze psů po dobu 6 let.

Očkování proti záškrtu

V tomto roce bylo očkování dětí proti záškrtu nařízeno.

Poplatek za očkování činní 20 K. Mezi zdejšími dětmi vyskytly se případy záškrty.

Odevzdání nasbíraných pecek

Na základě výnosu ministerstva školství ze 1. července 1942 jest vyzváno Žactvo ke sběru pecek z třešní, višní, meruněk, broskví, oliv, švestek a rynglů.

Sbírka bukvic

V tomto roce bylo Žactvo vyzváno sbíratí bukvice, které mají pro lesní hospodářství veliký význam.

Sbírka planých kaštanů

Školní mládež se vyzývá, také tohoto roku sbírku planých kaštanů podporovati, které mají význam pro důležité válečné zboží, jakož i pro krmení lesní zvěři slouží.

Sbírka starého železa

V době od 1.10. - 21.10.1942 provedla se ve zdejší obci sbírka starého šatstva.

Vyhubení bělásky

Zemská školní rada v Brně žádá o spěšné zařízení, by školní mládež v rámci pracovní povinnosti k hubení bělásky za vedení učitelstva účinně přispěla.

Také zde se vyskytoval bělásek v nebývalém množství. Jenom to zelí, které již do hlávek bylo stočeno, mohlo býti při důkladném zničení housenek zachráněno. Ostatní zelí bylo docela zničeno. Zdejší horské obyvatelstvo zůstalo toho roku bez zelí.

Výživa telat na porážku

Vyhláškou Č.M. svazu pro mléko a tuky bylo nařízeno, že telata na porážku v době 14 dnů po narození tučným mlékem mohou býti krmeny.

Třetí výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava

Dne 15. března 1942 připadá třetí výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Důležitost tohoto dne jest v rámci Velkoněmecké Říše pro český národ zvláště v hospodářském zřeteli možnost tiché práci, jistého výdělku v nynější válečné době, nutnost spolupráce ve vybudování nové Evropy radostným přičiněním v továrnách, v selském hospodářství, v písárnách, možnost najíti ve Velkoněmecké Říši práci, chléb, větší domov a naposledy ušetření naší vlasti válečných hrůz.

Odvodňovací družstvo

Ve zdejší obci ustavilo se odvodňovací družstvo. Přihlásilo se 35 zájemců.

Předseda je Duda Antonín, majitel realit, místopředseda Kašpárek Rudolf, rolník. Odvodňovací plocha obnáší 35 ha. Všechny přípravné práce se již začaly zařizovati.

Úspěch salašnictví na hoře Gruni

Ve Starých Hamrech znovu obnovené salašnictví se osvědčilo. Sdružila se 24 členové salašnické družstvo se samých horských pasekářů, kteří se zaměstnávají zlepšením a doplněním salašnictví v Beskydech, aby se chudým horalům při salašnictví pomohlo.

Na rozsáhlých pastvinách na Gruni zřídila se pro pasení ovcí nová pastvina ve výměře 14 ha. Na této pastvině se mohou umístiti ovce z okolních obcí.

Výsledek letošního salašnického hospodářství byl více než uspokojivý.

Na pastvinu bylo také přivedeno 26 jalovic za účelem jejich zdravotních osvěžení.

Letošního podzimu byla salaš umělými hnojivy a vysetím dobrých, horských a odolných travních semen značně zlepšená.

Vystěhování Židů

Dne 14. září 1942 opustily naši obec 2 židovské rodiny (Altmanová Žofie a Joklová Anna dohromady 7 osob)¹⁰. Tak se naše krásná beskydská krajina docela od Židů vyčistila.

Revize státních a selských hranic

Na jaře dostavili se do zdejší obce 4 inženýři, kteří mají všechny hranice mezi státním a selským majetkem zrevidovati. Všechny hranice se znovu vyměří, všechny hraničníky opraví, nové se postaví, do protokolu se všechny opravy zapíší a do map zakreslí. Tyto vyměřovací práce jsou ve zdejší obci na 5 rozděleny.

Německý červený kříž

V tomto roce obnášely dary na Německý červený kříž ve zdejší obci 10 500 K.

Kostelní rozpočet řím. kat. církve pro rok 1942.

Vládní komisař posílil kostelní rozpočet pro rok 1942 pro řím. kat. církev ve Starých Hamrech v obnosu 14 670 K.

Hospodaření mlékem

Měsíc	Počet krav	Celkem nadojeno l	Spotřeba l	Prodáno l	Na odběr. listy l	Zkrmeno l	Odevzdáno másla kg	Spotřeba mléka na máslo l
Leden	500	53 312	30 565	7 175	1 104	4 058	361,68	9 979
Únor	499	46 566	26 056	6 782	553	4 744	294,84	7 803
Březen	513	49 190	26 834	6 771	528	5 515	329,74	8 887
Duben	514	52 849	25 752	7 814	458	8 330	387,84	10 543
Květen	517	56 125	24 875	7 850	500	6 500	350,00	8 750
Červen	524	70 083	21 029	7 982	579	9 271	839,99	25 051
Červenc	522	73 174	22 693	10 957	805	7 519	791,00	19 675
Srpen	525	69 817	23 781	11 809	1 451	4 588	644,00	16 100
Září	524	63 630	23 258	7 969	1 922	2 451	669,92	16 748
Říjen	520	59 658	23 744	7 425	1 623	2 666	528,02	13 200
Listopad	515	48 569	28 305	7 259	1 663	1 297	520,00	13 000
Prosinec	508	43 899	15 801	6 996	1 566	2 834	312,58	7 815
Celkem		686 872	285 693	96 789	12 752	59 773	6 029,61	157 551

Kontingent dobytka

Od 1.7. 1942 až do 30.6.1943 odvedou zdejší zemědělci 56 000 kg hovězího masa a 16 000 kg vepřového masa.

¹⁰ Dle kroniky Starých Hamer III. se všichni zahynuli v německých koncentračních táborech, především v Osvětimi. Údajně ještě měla být odeslána do táborů a tam zahynout paní Attcimannová? a bezruký invalida Hein s manželkou.

Kontingent sena

V roce 1942 odevzdala obec Staré Hamry 100 q sena.

Kontingent brambor

Obec jest vyzvána letošního roku 2 000 q brambor k odevzdání.

Soupis hospodářského zvířectva ke dni 3.12.1942

Krávy	507	Slepice a kohouti	1 352
Jalovice	314	Husy	164
Ovce	102	Kachny	92
Kozy	312	Krůty	16
Koně	53	Králicí angorští	15
Vepři	337	Králicí jiní	824

Obilní sklizeň v roce 1942

Druh	Osevní plocha	Sklizeň		Průměr na ha
		q	kg	
Pšenice	11 ha 17 a	86	52	8,2oz. 7,5 jař.
Žito	24 ha 58 a	197	86	8,5
Ječmen	16 ha 57 a	154	79	9,34
Oves	53 ha 40 a	612	73	11,50
Směs ječmene	1 ha 6 a	18	55	18,4

Pracovní síly pro Velkoněmeckou říši

V říjnu dostavili se k prohlídce u pracovního úřadu v Místku ročníky, aby se tyto osoby mohly pro válečné práce dosaditi.

Jedna část nastoupila do Vídně, jiná do Drážďan, aby odtamtud k určitým pracím přidělení byli. Výdělek jest veliký, takže se mnoho peněz na podporu rodinných příslušníků odešle.

Roční počasí

Dne 15. listopad 1841 začalo sněžit, sníh již zůstal ležeti.

Před Novým rokem sněžilo dosti hodně a potom nastaly stálé mrazy s -16°C zimy. V lednu bylo mnoho sněhu, silnice se 2x sněžnými pluhy přeorávaly a celý týden se pracovalo na rozšíření silnice.

Nejtěžší zima byla v době od 11. ledna až do 26. ledna, kde bylo 16.1 až -27°C a 23.1 až -32°C zim\ a potom byla průměrná zima s -25°C.

Dne 18., 19 a 20 února se oteplilo, vál jihozápadní vítr, sníh stál, potom se ale obrátil, severní vítr a tuhá zima trvala dále.

Jaro bylo krásné, teplé, pole se mohly bez překážky obdělávat. Léto a podzim byl neustále krásný a teplý. Nastalo velké sucho, následkem čehož se všude pocítil veliký nedostatek vody.

První senoseč byla slabá, z druhé senoseče nebylo vůbec žádného sena. Pro dobytek nastala veliká nouze o píci.

Úroda brambor byla velmi dobrá, takže se zásobování zdejšího chudého obyvatelstva velmi ulehčilo. Po zjištění policejních přihlášek bydlelo zde v letních měsících přes 3 000 letních hostů.

Lesní ovoce

Jedlých hub bylo málo. Za to borůvky se velmi urodily. Úroda malin byla slabá. Tisíce lidí, ponejvíce z ostravského kraje sbíralo zde lesní ovoce, aby se potom v domácnostech zpracovalo na marmeládu a šťávy.

Úroda jablek byla střední.

Zdravotní stav obyvatelstva

Zdravotní stav obyvatelstva byl celkem dobrý. Nakažlivých chorob nebylo.

Setí řepky. Nová plodina

Po sklizni obilí má se také v naší obci setí řepka. Řepka by se mohla setí jenom v Dolních Starých Hamrech. Horní Staré Hamry jsou vysoko položeny a sklizeň obilí bývá vždy později.

Převzetí inventáře sboru dobrovolných hasičů do majetku obce Starých Hamer

Dne 12. srpna 1942 převzal pán vládní komisař Božoň Vincenc od sboru dobrovolných hasičů ve Starých Hamrech veškerý hasičský inventář do majetku obce Starých Hamer. Každá věc byla do inventárního seznamu zapsána a potom byl přejímací protokol a inventární seznam od pana vládního komisaře a zástupců sboru dobrovolných hasičů podepsána.

Podle §§2 a 16 vl. nařízení č. 30/42 Sb. z. a n. jsou obce povinny poskytnouti potřebné prostředky pro požární ochranu.

Předpokladem řádného hospodaření jest sestavení rozpočtů.

Zákaz staveb

Pro zákaz staveb všeho druhu nebylo toho roku ve zdejší obci vůbec žádného stavebního ruchu.

Zábavy

Mimi divadelních představení a v kinech jsou všechny ostatní zábavy zakázány.

Odevzdání zvonů

Podle § 5 vládního nařízení ze dne 26.11.1941, čís. 414/41 jest nařízeno odevzdati bronzové zvony.

Zvony sejmouti jest povinen majitel zvonů.

Z farního chrámu se odevzdaly 2 zvony a z kaple na Gruni také 2 zvony, dohromady 4 zvony o váze 593 kg. Nejmenší zvonek byl u farního chrámu ponechán. Zvony odevzdány dne 9.4.1942.

Zalesňování pozemků, které nejsou plně výnosné

Podle vl. nař. č. 325 Sb. z. a n. musí býti pozemků, které neposkytují žádný výnos, nebo výnos jen velmi nepatrný, využito lesnický, osázením stromy a křovím.

Okresní úřad rozhodne, zda a kdo má pozemky zalesniti,

[Text originálu kroniky dále nepokračuje, bez jakéhokoliv zdůvodnění.]

PŘÍLOHY

Seznam literatury

Knihy

- Al Saheb, Jan: Dějiny Frýdlantu nad Ostravicí, Lubna a Nové Vsi. Ostrava 2009. •prodává MÚ Frýdlant, momentálně nemá, připravuje dotisk • v KMO není •
- Boháč Oldřich: Beskydy Místopis a historie - kolem hor. toku Mohelnice a Morávky, autorský tisk. •
- Brzobohatý, Jan-Drkal, Stanislav: Karolínský katastr slezský, Archivní správa MV,1039s • ZAO • sign. U832/1,2, p. č. 24019, 24092 •
- Korbelařová, Irena: Karolínský katastr slezský, soupis, Opava 2006, 35s • ZAO, sign. S585, p. č. 54893 •
- Macůrek Josef: Valaši v západních Karpatech v 15.-18.stol., Ostrava 1959 • ZAO, sign.2099, přír.č.16932 • KMO sign. 2-63.775 •
- Mácha, Přemysl: Tajemství v názvech ukrytá - Morávka, Krásná, Raškovice, Pražmo, Vyšní Lhoty. • Viz [Web](#).
- Palát Jiří: Raškovice, beskydská Ostrava, díl. 1.
- Šmerda Milan: Těšínsko před povstáním v r. 1766, str. 215 • KMO sign. 2-66.368.
- Valošek Isidor: Bruzovice, 1970 • ZAO knih. sign. A 4006 •

Časopisy:

- Slezský sborník č. 58/1960:
 - o Novotný , Jaroslav: Míry, měny a ceny v urbářích a odhadech na Moravě a ve Slezsku, s. 92 • [Částečně opsáno Web](#) •
- Slezský sborník č. 60/1962 • má KMO •
 - o Indra, Bohumír: Míry a váhy ve Slezsku a jejich redukce., s.324-350, 475-498 • [Částečně opsáno Web](#) •
- Slezský sborník č. 58/1960:
 - o Novotný , Jaroslav: Míry, měny a ceny v urbářích a odhadech na Moravě a ve Slezsku, s. 92 • [Částečně opsáno Web](#) •
- Těšínsko č. 2002/4 • má KMO •
 - o Kroček Miroslav: Fojti na frýdeckém panství. • [můj opis Web](#). •
- Těšínsko č. č. 2003/1 • má KMO •
 - o Kroček Miroslav: Fojti na frýdeckém panství, s. 1-7
- Těšínsko č. č. 2003/2 • má KMO •
 - o Kroček Miroslav: Fojti na frýdeckém panství, s. 1-10.
- Radostná země č. 9/1959 • má KMO •
 - o Štika Jaroslav: Salašnické zimování dobytka na Těšínsku, s. 33-37 •
- Radostná země č. 12/1962 • má KMO •
 - o Chlebowczyk, Jozef-Pitronovaná, Blanka: K otázce salašnictví v těšínských Beskydách na sklonku feudalismu. •s.65-73.

Mapy

- Skici a otisky Stablního katastru z r. 1836¹¹:
 - o Soubory map Starých Hamer - viz [Web](#).
 - o legenda: [Web](#) resp. [Web](#).
 - o Indikační skici Starých Hamer - viz [Web](#).
- Mapa evidence nemovitostí Starých Hamer - můžete stáhnout na této adrese - viz [Web](#).

Fondy

- ZAO, fond Josefský katastr (f. Kat. jos. resp. JK) • NAD: [11](#) • 1785-1792 • vše na stránkách ZAO:
 - o pomůcky: č. [1518](#) • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o parcelní protokol pro katastrální obec - opis bez příloh (frýdecké panství p. č. p. č. 680 - 736):
 - inv. č. [656](#), sign. II/65 • Staré Hamry •
 - o kniha pozemkových archů pro katastrální obec (Seznamy usedlostí jsou na koncích jednotlivých knih):
 - inv. č. [657](#), sign. II/65 • Staré Hamry •
 -
- ZAO, fond Matrika výnosu pozemků (f. MVP) • NAD [12](#) • 1819-1852 •
 - o pomůcka: č. [1519](#) • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o inv. č. [323](#), sign. 65(113) • 65 • 1820-1849 • Staré Hamry •
- ZAO, fond Urbaniální komise slezská v Opavě (f. UKSO) • NAD [15](#) • 1766 • [Částečně opsáno Web](#) •
 - o p. č. [1036](#) • inventáře Indra, B.: Díl I. sv. 1 – Listiny • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - 16-18 Panství Frýdek, inv. č. 88 - 169
 - o p. č. [1037](#) • Díl I. sv. 2 – Listiny • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o p. č. [1038](#) • Díl I. sv. 3 – Listiny • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o p. č. [1039](#) • Díl I. sv. 4 – Rejstříky •
 - o p. č. [1040](#) • Díl II. – Knihy, Akta • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o inv. č. 1040, sig. 14/1 • Urbář dominikalistů obce Nová Ves (s duplikátem) Nová Ves,
 - II. kniha, Status minor Frýdek • sign. 16-18 • Urbáře komise obcí frýdeckého panství • poč. p. č. 1092-1107:
 - inv. č. [1071](#) • Urbář komise Lubno a Staré Hamry, 23s • ofoceno •
 - inv. č. 1903, karton 88, sign. 16-18 • Individuální kontribuční repatriace obcí Nová Ves, Malenovice, Baška, Staré Hamry. • 1776 •
 - o karton 92 • Urbaniální kupy vsi Morávka.
- ZAO, fond Velkostatek Frýdek (fVF) • NAD [510](#) • 1600-1919 •
 - o elektronická pomůcka č. [271](#) • Inventář • úvod k pomůcce [Web](#) • inv. č. 1-216 • pol. č. 1-569 •
 - o lístkovnice gruntovních knih •
 - Rukopisy a úřední knihy • inv. č. 1-31 •
 - inv. č. 1 • sign. není • Urbář panství Urbář panství Horní Hlohov, Frýdek, Ratiboř, něm. • 117s. • 1646 • [Web](#) •
 - inv. č. [2](#) • sign. A-170 • Urbář panství Frýdek, Čes. • 120s. • 1636 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
 - inv. č. [3](#) • sign. není • Urbář panství Frýdek, něm. • 205s. • 1641 • [Web](#) •

¹¹ Pro některé vsi frýdeckého panství se skici nezachovaly, jsou k dispozici pouze otisky. Stručně popsáno spočívá, skici jsou pracovní mapy geometra, jsou v nich zanesena čísla popisná a jména vlastníků v r. 1836, otisky jsou pouze katastrální mapy, obsahují pouze katastrální čísla. Odkazy na skici a otisky jsou pro Frýdek i všechny vsi panství k dispozici v příloze, v části "Přehled o obcích".

- inv. č. [4](#) • sign. A-171 • Urbář panství Frýdek, Čes. • 277s. • 1664 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
- inv. č. [5](#) • sign. není • Zemskodeskový a pozemnoknižní majetek panství Frýdek • 1801-1850
- Dodatky - pozemkové knihy • inv. č. 120-214 • pol. č. 465
 - [inv. č. 120](#) • sign. G571 • 1700-1750 • Seznam držitelů poddanských gruntů pro obce panství frýdeckého • [Web](#) • ofoceny Staré Hamry [OneDrive](#)
 - inv. č. 121, sign. G576 • 1839–1869 • Kniha luk pro panství Frýdek • Frýdek, Malenovice, Pražmo, Janovice, Morávka, Nižní Lhoty, Krásná, Vyšní Lhoty, Nová Ves, Raškovice, Dobrá, Vojkovice, Lubno, Staré Hamry, Pazderná • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
 - inv. č. 122, sign. G572 • 1665–1703 • Luční registra úzká pro panství Frýdek • Frýdek, Krásná, Janovice, Morávka, Lískovec, Nová Ves, Raškovice, Nižní Lhoty, Vyšní Lhoty, Staré Hamry, Malenovice, Kaňovice, Pazderna, Bruzovice, Nošovice, Morávka • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
 - inv. č. 123, sign. G574 • 1691–1864 • Luční registra malých louček pro panství Frýdek • Frýdek, Sedliště, Kaňovice, Nová Ves, Nový Dvůr, Pazderna, Janovice, Vojkovice, Dobrá, Nošovice, Morávka, Vyšní Lhoty, Raškovice, Malenovice, Krásná, Staré Hamry, Pražmo, Pržno • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
 - inv. č. 124, sign. G575 • 1710–1872 • Luční registra malých louček pro panství Frýdek • Vyšní Lhoty, Morávka, Malenovice, Lubno, Pržno, Staré Hamry, Raškovice, Janovice • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
 - inv. č. 125, sign. G573 • 1614–1860 • Kniha velkých luk pro panství Frýdek • Frýdek, Lískovec, Morávka, Raškovice, Janovice, Vyšní Lhoty, Krásná, Nošovice, Malenovice, Pražmo, Vojkovice • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
 - inv. č. 126, sign. G577 • 1750–1750 • Index o držitelích a platech z luk obcí panství frýdeckého • [Web](#) •
 - inv. č. 127, sign. G578 • 1614–1872 • Index držitelů a platů z luk panství frýdeckého • [Web](#) •
 - inv. č. 129, sign. G 570 • Index ke gruntovním knihám abecední podle jmen osob Frýdek • [Web](#) •
 - inv. č. 130, sign. G 569 • 1793-1866 • index ke gruntovním knihám panství frýdeckého • [Web](#) •
 - inv. č. 131, sign. G582 • 1837–1844 • Kniha listin všeobecných pro panství Frýdek • Frýdek, Baška, Bruzovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nový Dvůr, Pazderna, Pražmo, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Hamry, Staré Město, Vojkovice, Vyšní Lhoty • [Web](#) •
 - inv. č. 132, sign. G581 • 1828–1837 • Kniha listin všeobecných pro panství Frýdek • Frýdek, Baška, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Kaňovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Nová Ves, Nový Dvůr, Pazderná, Pražmo, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Město, Staré Hamry, Vojkovice, Vyšní Lhoty • [Web](#) •
 - inv. č. 133, sign. G580 • 1817–1836 • Kniha listin všeobecných pro panství Frýdek • Frýdek, Baška, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Kaňovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Nová Ves, Nový Dvůr, Pazderná, Pražma, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Město, Staré Hamry, Vojkovice, Vyšní Lhoty • [Web](#) •
 - inv. č. 134, sign. G 560 • 1844–1849 • Kniha listin pro panství Frýdek • Frýdek, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Nový Dvůr, Pazderna, Pražmo, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Hamry, Staré Město, Vojkovice, Vyšní Lhoty • [Web](#) •

- inv. č. 135, sign. G583 • 1803–1852 • Kniha listin pro panství Frýdek • Frýdek, Baška, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Raškovice, Nový Dvůr, Nová Ves, Sedliště, Skalice, Staré Město, Vyšní Lhoty • [Web](#) •
- inv. č. 136, sign. G695 • 1850-1881 • Kniha sirotčích aktiv pro Pržno, Vojkovice, Kaňovice, Janovice • Pržno, Vojkovice, Kaňovice, Janovice • [Web](#) •
- inv. č. 137, sign. G584 • 1834-1851 • Kniha svatebních smluv pro panství Frýdek • Baška, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Nová Ves, Nový Dvůr, Pazderna, Pražmo, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Hamry, Staré Město, Vyšní Lhoty • [Web](#) •
- inv. č. 138, sign. G579 • 1803–1830 • . Kniha listin pro panství Frýdek • Frýdek, Baška, Borová, Bruzovice, Dobrá, Janovice, Kaňovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Nová Ves, Nový Dvůr, Pazderna, Pražmo, Pržno, Raškovice, Sedliště, Skalice, Staré Hamry, Staré Město, Vojkovice, Vyšní Lhoty, Žermanice • [Web](#) •
- inv. č. 139, sign. G 639 • index ke gruntovním knihám panství frýdeckého • [Web](#) •
- inv. č. 200, sign. G 591 • poř. č. 14830 • 1639-1740 • Pozemková kniha obce Staré Hamry • [Web](#) • [celá přepsána Web](#) •
- inv. č. 201, sign. G 592 • poř. č. 14831 • 1740-1861 • Pozemková kniha obce Staré Hamry • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
- inv. č. 202, sign. G 594 • poř. č. 14832 • 1765-1861 • Pozemková kniha obce Staré Hamry • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
- inv. č. 203, sign. G 593 • poř. č. 14833 • 1752-1861 • Pozemková kniha obce Staré Hamry • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
- inv. č. 204, sign. G 595 • poř. č. 14834 • 1757-1807 • Pozemková kniha obce Staré Hamry • [Web](#) • [Částečně opsáno Web](#) •
- ZAO, fond Archiv obce Staré Hamry • NAD [513](#) • 1799-1945:
 - o pomůcka č. [837](#) • Inventář • vydán 1999 • [Web](#) •
 - o inv. č. 7 • Seznam obyvatel • 1928-1945(1949) • [web ZAO](#) • [opsáno Web](#) •
 - o inv. č. 8 • Ohlašovací kniha pro cizince • 1924-1940 • [web ZAO](#) •
 - o inv. č. 9 • Záznamy o vydání vysvědčení zachovalosti • 1939-1945 • 31s • [web ZAO](#) •
 - o inv. č. 11 • dtto • 1924-1939 • 56s • [web ZAO](#) •
 - o inv. č. 20 • Kronika Starých Hamer 1¹² - Kronika obec Staré Hamry Díl I. • 1924 - 1935 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
 - o inv. č. 21 • Kronika Starých Hamer 2 - Obecní kronika Staré Hamry (Pamětní zápisy vládního komisaře) • 1939-1942 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
- ZAO, fond Místní národní výbor Staré Hamry • (1939)1945-1990 • NAD: [514](#) •
 - o č. pom. 838: pomůcka - [Web](#) •
 - o inv. č. 53 • Kronika Starých Hamer 3 - Kronika obec Staré Hamry Díl II. • 1945 - 1961 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
 - o inv. č. 54 • Kronika Starých Hamer 4 - Kronika obce Starých Hamer Díl III. • 1962 - 1981 • [originál Web](#) • [opsáno Web](#) •
- ZAO, fond Národní škola Staré Hamry - Hamrovice • NAD [515](#) • 1870-1953 (1960):
 - o elektronická pomůcka č. [1025](#) • inventář • [Web](#) •
 - o inv. č. 1-94 • Třídní výkazy • 1895-1953 • [Web](#) - Web
 - o inv. č. 95 • Propouštěcí kniha • 1870-1919 • 61s • [Web](#).

¹² Číslováno autorem opisu dle skutečného časového pořadí kronik.

- o inv. č. 96 • Školní matrika • 1873-1913 • 113s • [Web](#).
- o inv. č. 104 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Hamrovice • 1. díl • 1893-1936 • [Web](#)
- o inv. č. 104 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Hamrovice • 2. díl • 1936-1960 • [Web](#)
- o inv. č. 104 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Hamrovice • 3. díl • 1940-1945 • [Web](#)
- ZAO, fond Základní devítiletá škola Staré Hamry • NAD [516](#) • 1914-2000 •
 - o elektronická pomůcka č.
 - o inv. č. N/FM009490 • Školní matrika • 1914-1915 • 69s • [Web](#).
 - o inv. č. N/FM019521-N/FM019569 • třídní výkazy • 1914-1953 • [Web-Web](#).
- ZAO, fond Základní devítiletá škola 1.-5. ročník Staré Hamry - Gruň • NAD [517](#) • 1909-1973:
 - o elektronická pomůcka č. [1024](#) • inventář • 2013 • [Web](#)
 - o inv. č. 1/FM002769-83/FM002851 • třídní výkazy • 1911-1953 • [Web](#) - [Web](#).
 - o inv. č. 108/FM002852 • hlavní katalog • 1912-1921 • 77s • [Web](#).
 - o inv. č. 109/FM002853 • hlavní katalog • 1921-1922 • 6s • [Web](#).
 - o inv. č. 110/FM008051 • školní matrika • 1909-1920 • 64s • [Web](#).
 - o inv. č. 111/FM008052 • školní matrika • 1922-1925 • 21s • [Web](#).
 - o inv. č. 126 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Gruň - 1. díl • 1911-1932 • [Web](#) •
 - o inv. č. 127 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Gruň - 2. díl • 1931-1946 • [Web](#)
 - o inv. č. 128 • Kronika obecné (národní, osmileté střední, základní devítileté) školy Staré Hamry - Gruň - 4. díl • 1945-1973 • [Web](#)
 - o inv. č. 129 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Gruň - 3. díl • - 1940-1945 • [Web](#)
- ZAO, fond Základní devítiletá škola 1.-5. ročník Staré Hamry - Řečice • NAD [518](#) • 1881-1967:
 - o elektronická pomůcka č. [1012](#) • inventář • 2013 • [Web](#).
 - inv. č. 1/FM001951-85/FM001904 • Třídní výkazy • 1881-1953 • [Web-Web](#).
 - inv. č. 100/FM008046 • Školní matrika • 1881-1903 • 54s [Web](#).
 - inv. č. 101/FM008045 • Školní matrika • 1903-1915 • 32s • [Web](#).
 - inv. č. 102/FM008044 • Školní matrika • 1896-1933 • 90s • [Web](#).
 - inv. č. 112 • Kronika obecné školy Staré Hamry - Řečice - 1. díl • 1940-1945 • [Web](#)
- ZAO, fond Karolinský katastr • zkr. f. Kat. Kar. resp. KK • NAD: [1191](#) • 1721-1790 • [Částečně opsáno Web](#) •
 - o pomůcka č. [13](#) • úvod k pomůcce [Web](#) •
 - o Elaboráty I. daňové rektifikace z l. 1721-1730 IV. Berní oblast knížectví těšínského
 - inv. č. [57](#) • Berní obvod Frýdek • Vrchnostenská, poddanská a městská příznání zdanitelného majetku a příjmů a nálezy revisní komise pro rektifikaci daní knížetství těšínského panství Frýdek (obce Staré Město, Staré Hamry, Bruzovice, Baška, Dobrá, Vyšní Lhoty, Nižní Lhoty, Janovice, Kaňovice, Krásná, Lískovec, Lubno, Malenovice, Morávka, Panské Nové Dvory, Nová Ves, Nošovice, Pazderna, Pržno, Raškovice, Skalice, Sedliště, Vojkovice, Žermanice) • 1722-1725 •
 - obsah na začátku: [WEB](#) •
 - 2. Staré Hamry (Althammer) • fol. 69-90/str. [73](#)-96 •

Internet

- Ing. Jiří Hána, Ph.D.: Stručný přehled vývoje českého mincovnictví - viz [Web](#), v mém opis u viz [Web](#).
- Jan Štrobl: Česká a rakouská měna, díly 1 až 6 - viz [Web](#), v mém opis u viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Historie Starých Hamer - webovské stránky autora opisu - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Měrné jednotky - částečné výpisy výše citovaných dokumentů - viz [Web](#).
- Přečíslování chat ve SH ke 23.3.1973- viz [Web](#).

- Přečíslování obytných budov ve SH ke 28.2.1973 - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík gruntovních knih Bašky - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík gruntovních knih Nové Vsi - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík gruntovních knih Malenovic - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík pozemkových knih Starých Hamer - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík katastrů a urbářů - dle osob - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík katastrů a urbářů - dle obcí - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík lokalit frýdeckého panství - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Rejstřík lučních knih frýdeckého panství - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Výpisy z dokumentů - viz [Web](#).
- Ing. Jan Jančura: Zdroje dat veřejné- viz [Web](#).

REJSTŘÍK

A

Altmanová
Žofie, 23

B

Bala
Oldřich, 27
Baron
Emerich, 15
Bartulec
Jan, 11
Bialek
Karel, 14, 16, 18
Božoň
Čeněk, 8, 9, 10, 15, 18, 39
Brumovský
Karel, 16, 23, 27

Č

Červenka
Jindřich, 27
Karel, 30

D

Dostál
Jindřich, 27
Dubčák
Jan, 17
Duda
Antonín, 11, 23, 27, 36
Augustin, 17, 22, 23, 30
Dudek
Viktor, 27
Dudová
Marie, 17
Duží
Alois, 28
Aloise, 12
František, 28

E

Eliáš
František, 27

G

Gola
Jan, 27
Gromnica
František, 11

H

Helm
Bedřich, 22
Hrazdilová
Matilda, 9

Ch

Charbulák
Bohumír, 22
Karel, 12, 26

J

Jančurová
Františka, 26
Joklová
Anna, 12, 23

K

Kabelka
Jan, 11
Kašpárek
Rudolf, 27, 36
Kozel
Augustin, 14
Kozlová
Marie, 14
Krasula
Ondřej, 8, 26
Kurečka
František, 11
Josef, 12, 17
Kyša
Adolf, 27

L

Lojkásek
Čeněk, 14, 28

M

Majer
Josef, 27
Matula
Jan, 27
Meixner
Vilém, 25
Michňák
Josef, 27
Milata
Bedřich, 9

František, 16, 27
Mýlek
Jan, 27

N

Neutatz
Reinhold, 17
Novák
František, 14, 23

P

Panochová
Marie, 12
Pavlica
Čeněk, 27
Pobuda
Jan, 17
Popelář
Jan, 27

R

Rašner
Jaroslav, 25

S

Satina
Jan, 27, 34
Spurný
Stanislav, 23
Stejskal
Přemysl, 24

Š

Šacha
Alois, 27

V

Vančura
Antonín, 27
Čeněk, 34
Vašutová
Anna, 23
Velička
Antonín, 11

W

Wurm
Josef, 17

Z

Zagurová

Anežka, 12, 26
Zápalka

Jan, 27
Zhořová
Marie, 26